

Opinnäytetyö (AMK)

Sosionomi AMK

2022

Nella Lukkala 1902735 & Kia Siefen 1902788

VANHEMPIEN OSALLISUUDEN LISÄÄMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

– Vanhempien näkemyksiä osallisuudesta ja yhteistyöstä päiväkodissa

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Sosionomi AMK

2022 | 62 sivua

Nella Lukkala & Kia Siefen

VANHEMPIEN OSALLISUUDEN LISÄÄMINEN VARHAISKASVATUKSESSA

- Vanhempien näkemyksiä osallisuudesta ja yhteistyöstä päiväkodissa

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä tietoa vanhempien osallisuudesta varhaiskasvatuksessa, jota toimeksiantaja voisi hyödyntää toimintansa kehittämisessä. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, miten vanhemmat kokevat osallisuuden ja yhteistyön varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa, sekä miten vanhemmat haluaisivat osallisuutensa toteutuvan päiväkodin arjessa.

Opinnäytetyön aineisto kerättiin Webropol -kyselylomakkeella, joka lähetettiin sähköisesti päiväkodin vanhemmille. Kyselyssä tiedusteltiin vanhempien kokemuksia yhteistyöstä päiväkodin henkilökunnan kanssa, vanhempien mielteitä osallisuudesta ja sen kehittämisestä, sekä vanhempien ajatuksia yhdistystoiminnasta. Opinnäytetyö toteutettiin sekä laadullisin, että määrällisin menetelmin. Kyselyssä hyödynnettiin niin avoimia kysymyksiä kuin Likert-asteikkoa. Avoimet kysymykset analysoitiin sisällönanalyysia hyödyntäen.

Opinnäytetyön tulosten mukaan vanhemmat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä yhteistyöhön päiväkodin henkilökunnan kanssa. Tulosten perusteella hyviä muotoja vanhempien osallisuudelle ovat muun muassa vanhempainillat, vasu-keskustelut, isän-/äitienpäiväaamiainen ja luontoretki. Tuloksissa kävi kuitenkin myös ilmi tarve päiväkodin runsaammalle tiedottamiselle yhdistystoimintaan liittyen, sekä vanhempien tietoisuuden lisääminen heidän mahdollisuuksistaan osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja sen toteuttamiseen.

Asiasanat:

Vanhempien osallisuus, varhaiskasvatus, yhteistyö, asiakaslähtöisyys

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Bachelor of Social Services

2022 | 62 pages

Nella Lukkala & Kia Siefen

Parents involvement in early childhood education

- Parents view on participation and co-operation at day care center

The purpose of this/our thesis was to gather information about the involvement of parents in early childhood education, so that the assignor could use this information in the development of their activities. The main goal of our thesis was to find out how the parents feel about participation and cooperation with the kindergarten staff, as well as how the parents would like their participation to be realized in the everyday life of the kindergarten.

The material for this thesis was collected by using the Webropol questionnaire, which was sent electronically to the kindergarten parents. The survey inquired about parents' experiences of cooperation with the kindergarten staff, parents' thoughts about participation and its development, and also parents' thoughts about association activities. The thesis was implemented with both qualitative and quantitative methods. In the survey we used both open questions and a Likert scale. The open questions were analyzed using content analysis.

According to the results of the thesis, parents are generally satisfied with the cooperation of the kindergarten staff. Based on the results of the survey, good ways to involve the parents include parent evenings, early childhood education discussions, Father's/Mother's Day breakfasts and nature trips. However, the results also revealed the need for more information about the association's activities in the kindergarten, as well as increasing parents' awareness of their opportunities to participate in the planning of early childhood education and its implementation.

Keywords:

Parental involvement, early childhood education, collaboration, customer orientation

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Osallisuus	7
2.1 Osallisuus	7
2.2 Varhaiskasvatus	8
2.3 Osallisuuden merkitys varhaiskasvatuksessa	9
3 Vanhempien osallisuus ja yhteistyö varhaiskasvatuksessa	12
3.1 Vanhempien osallisuus	12
3.2 Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö päiväkodin arjessa	13
3.3 Vanhempien osallisuuden yhteys lapsen hyvinvointiin	15
3.4 Varhaiskasvatuksen vanhempainyhdistystoiminta	16
4 Opinnäytetyön prosessi ja tavoitteet	18
4.1 Opinnäytetyön toimeksiantaja	18
4.2 Opinnäytetyön prosessi	18
4.3 Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuskysymykset	19
5 Opinnäytetyön toteutus	21
5.1 Tutkimusmenetelmät	21
5.2 Kyselyn toteuttaminen	22
5.3 Aineiston analyysi	24
6 Opinnäytetyön tulokset	26
6.1 Kyselyn taustatiedot	26
6.2 Vanhempien kokemukset yhteistyöstä päiväkodin henkilökunnan kanssa	26
6.3 Vanhempien mielteitä osallisuudesta ja sen kehittämisestä	33
6.4 Vanhempien ajatuksia yhdistystoiminnasta	40
7 Pohdinta ja johtopäätökset	45
7.1 Opinnäytetyön tulosten tarkastelu	45
7.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	49
7.3 Pohdintaa opinnäytetyöprosessista	52

Liitteet

Liite 1. Saatekirje vanhemmille

Liite 2. Kysely vanhemmille

Liite 3. Aineiston analyysi

1 Johdanto

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö varhaiskasvatuksessa on merkityksellistä. Sen tavoitteena on niin vanhempien kuin varhaiskasvatuksen henkilökunnankin yhteinen sitoutuminen lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen ja edistämiseen. Vanhemmille tulee taata mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen toiminnan ja tavoitteiden kehittämiseen ja suunnitteluun yhdessä lasten ja henkilökunnan kanssa. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on vuorovaikutteista ja se vaatii henkilökunnalta erityistä aktiivisuutta ja perheiden monimuotoisuuden huomioimista. Yhteistyöllä on monia erilaisia muotoja, esimerkiksi kuulumisten vaihto hakutilanteissa. (Opetushallitus 2022, 21-22.)

Opinnäytetyössämme tutkimme vanhempien osallisuutta varhaiskasvatuksessa. Lähtökohtana on vanhemmat ja se, miten he haluaisivat osallistua päiväkodin arkeen. Tavoitteena on selvittää, miten vanhemmat itse kokevat yhteistyön päiväkodin henkilökunnan kanssa ja millaisia ajatuksia vanhemmilla on osallisuudestaan päiväkodin arjessa. Aineisto kerättiin sähköisellä kyselyllä, jossa hyödynnettiin niin määrällisiä kuin laadullisia kysymyksiä. Kysely lähetettiin helmikuussa 2022 toimeksiantajana toimineen Preitilän päiväkodin vanhemmille. Tarkoituksena on, että toimeksiantaja voisi hyödyntää opinnäytetyötä toimintansa kehittämisessä.

Opinnäytetyön teoreettisessa kehyksessä käsitellään yleisemmin osallisuutta ja varhaiskasvatusta, sekä osallisuuden merkitystä varhaiskasvatuksessa. Paneudumme myös vanhempien osallisuuteen ja vanhempien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Käsittelemme myös varhaiskasvatuksen vanhempainyhdistystoimintaa. Teorian lisäksi työssä käsitellään opinnäytetyön prosessia ja toteutusta, sekä esitellään tuloksia. Lopuksi tarkastellaan tuloksia syvemmin ja pohditaan opinnäytetyön luotettavuutta ja eettisyyttä. Pohdimme myös omaa oppimistamme.

2 Osallisuus

2.1 Osallisuus

Osallisuus on abstrakti ja vaikeasti konkretisoitava käsite, eikä sille ole muodostunut laajasta käytöstä huolimatta vakituista määritelmää (Vuorenmaa 2016, 19). Osallisuutta voidaan siitä huolimatta pitää osana ihmisarvoa. Se on oikeutta osallistua omaan arkeen ja oikeutta tulla kuulluksi, mistä myös seuraa osallisuus päätöksen tekoon. (Halme ym. 2014, 21.) Osallisuus on moniulotteista, eikä sillä tarkoiteta vain mielipiteenilmaisua päätöksentekotilanteissa (Nurmi & Rantala 2011, 149). Osallisuudella viitataan useisiin asioihin. Sitä voidaan myös tarkastella kaikenlaisen ulkopuolisuuden, osattomuuden ja syrjäytymisen vastakohtana. Sillä viitataan paitsi mielipiteen ilmaisuun, niin myös kuulluksi tulemiseen itseä ja omia elinolosuhteita koskevissa päätöksissä, aktiiviseen oman yhteisön jäsenyyteen sekä oman näkökulman esteettömään näkyvyyteen. (Nurmi & Rantala 2011, 6.)

Osallisuuden käsite sekoitetaan usein osallistumiseen. Osallistumisella tarkoitetaan mukana oloa muiden määrittelemissä tilanteissa. Osallisuus sisältää paljon enemmän. Se on mukana olemisen ja kuulumisen tunnetta. Osallisuus syntyy toiminnan, osallistumisen ja vaikuttamisen kautta. Osallisuuden kokemus edellyttää voimaantumista ja se pohjautuu tunteeseen yhteenkuuluvuudesta ja jäsenyydestä ympäröivään yhteisöön ja yhteiskuntaan. Osallisuudessa ihminen voi aidosti kokea voivansa vaikuttaa yhteisössä ja yhteiskunnassa. Osallisuus voidaan jakaa neljään osaan: tiedon saamiseen, suunnitteluun osallistumiseen, päätöksentekovaltaan ja omaan toimintaan. (Mäkisalo-Ropponen 2016, 16.)

Osallisuuden toteutumisen edellytyksinä voidaan pitää mahdollisuutta valita, saada tietoa sekä vaikuttaa asioihin (Halme ym. 2014, 22). Osallisuutta voidaankin mitata sillä, kuinka hyvin yksilöllä on mahdollisuuksia oikeasti osallistua prosessien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin (Nurmi & Rantala

2011, 149). Osallisuus liittyy ihmisen perusluonteeseen. Se käsittää olemisen, elämisen ja toimimisen yhteydessä muihin ihmisiin. (Helin ym. 2018, 15.) Osallisuudessa on nähtävissä niin yksilöllinen kuin yhteisöllinenkin elementti. Jotta yksilöllä voi olla mahdollisuus osallisuuteen, tulee ympäröivän yhteiskunnan ja yhteisön olla sellaisia, joissa osallisuus on mahdollista. (Pajulammi 2014, 141.)

2.2 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, joka pitää sisällään monia erilaisia tehtäviä. Varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa päiväkotitoimintana, perhepäivähoitona tai avoimena varhaiskasvatustoimintana.

Varhaiskasvatuslaki ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ohjaavat kaikkia toimintamuotoja. Yleisin varhaiskasvatuksen toimintamuodoista on päiväkodeissa toteutettava varhaiskasvatus. (Opetushallitus 2018, 17-18.) Päiväkotinä onkin yksi keskeisimmistä lapsuuden ympäristöistä, sillä suuri osa suomalaisista lapsista viettää siellä osan elämästään (Roos 2016, 52).

Varhaiskasvatuksen perustehtäviin lukeutuvat kasvatus, hoito ja opetus. Päiväkodin arjessa niiden välistä raja voi olla hyvinkin vaikea vetää, sillä kaikki kolme osa-aluetta voivat olla läsnä samaan aikaan. Näitä perustehtäviä voidaan pitää varhaiskasvatuksen ydintehtävinä. (Koivunen 2009, 12.) Näiden ydintehtävien erottaminen ei kuitenkaan ole lähtökohtaisesti tarpeen, sillä päiväkotipäivän jokainen hetki tarjoaa mahdollisuuden lapselle oppia (Roos 2016, 52).

Lapsen näkökulmasta varhaiskasvatusta voidaan pitää lapsen eri elämänpiireissä tapahtuvana kasvatuksellisenä vuorovaikutuksena (Kekkonen 2014, 259). Laadukas varhaiskasvatus luo perustan lapsen merkityksellisille oppimiskokemuksille. Varhaiskasvatuksen pedagogiikan täytyy pohjautua lasten kiinnostusten kohteille, heidän erilaisille tarpeilleen ja sen tulee menetelmällisesti painottaa tutkimista ja leikkiä. (Heikkinen & Kajan 2021, 183.)

Varhaiskasvatus tukee lasten kokonaisvaltaista kasvua, oppimista ja kehitystä sekä pyrkii edistämään niitä yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus myös ehkäisee lasten syrjäytymistä sekä edistää lasten välistä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen opetuksen ja toiminnan myötä myös lapsen osallisuus ja aktiivinen toimijuus yhteiskunnassa vahvistuvat. (Opetushallitus 2018, 14.) Varhaiskasvatuspalvelujen myötä pienten lasten vanhemmilla on mahdollisuus käydä töissä, mikä kohentaa perheiden toimeentuloa ja lasten elinoloja (Kekkonen 2014, 258).

Tiivistetysti varhaiskasvatus paitsi mahdollistaa vanhempien työssä käymisen niin myös tukee lapsen kasvua, oppimista ja kehitystä kokonaisvaltaisesti. Varhaiskasvatus voidaan ymmärtää myös kodin, päivähoiton ja esiopetuksen piiriin sijoittuvana vuorovaikutusprosessina, jonka tavoitteena on 1-6-vuotiaiden lasten tarpeiden huomioon ottaminen ja heidän oikeuksiensa toteuttaminen (Mahkonen 2018, 43).

2.3 Osallisuuden merkitys varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa tulee myös edistää osallisuutta kaikessa toiminnassa. Henkilöstön lisäksi myös lasten ja huoltajien näkemyksiä, mielipiteitä ja aloitteita tulee huomioida ja arvostaa. (Opetushallitus 2018, 30.) Varhaiskasvatuksessa osallisuuden mahdollistaminen merkitsee jokaisessa hetkessä läsnä olevaa lapsen kohtaamista sekä sensitiivistä vuorovaikutusta. Käytännössä se tarkoittaa lapsen mielipiteiden ja aloitteiden kuulemistä ja niiden arvostamista, sanattomien viestien havainnoimista ja herkkää huomaamista. Varhaiskasvatuksen ammattilaisten tulee osata poimia lasten viestit ja vastata niihin, vaikka lapsi ei osaisi puhua tai hänellä ei olisi kielitaitoa. (Helin ym. 2018, 15-16.)

Osallistavan toimintakulttuurin onnistuminen edellyttää koko varhaiskasvatushenkilöstön sitoutumista osallisuutta edistävien toimintatapojen ja rakenteiden tietoiseen kehittämiseen. (Helin ym. 2018, 15-16.)

Varhaiskasvatuksessa tuleekin pohtia, onko toimintakulttuuri sellainen, että se mahdollistaa lasten kohtaamisen ja kuulemisen arjessa niin suunnitellusti kuin spontaanistikin. Kasvattajilla tulisi olla aikaa paitsi itse kysellä ja kohdata lapsia niin myös kuunnella lasten spontaania keskustelua, kokemuksia ja näkemyksiä eri asioista. Yhtä suuri merkitys on myös lasten ottamisella osaksi toiminnan arvioinnin suunnitelmaa. (Parilla & Fonsén 2016, 100-101.)

Osallisuus on tärkeä teema varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa ja lapsen oikeus osallisuuteen onkin yksi tärkeimmistä YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen velvoitteista (Helin ym. 2018, 12). Lapsen oikeus osallisuuteen on myös lapsen edun toteuttamista (Pajulammi 2014, 286). Myös varhaiskasvatustalaki asettaa vaikuttamiselle ja osallistumiselle tavoitteen, joka turvaa lapsen mahdollisuuden vaikuttaa ja osallistua itseään koskeviin asioihin. Osallisuuden yhtenä tavoitteena on myös vahvistaa niin lapsen kuin myös hänen perheensä mielipiteiden ja toiveiden kuulemistä (Järvinen & Mikkola 2015, 13).

Niin lasten kuin vanhempienkin osallisuuden lisääminen varhaiskasvatuksen arvioinnissa ja suunnittelussa on keskeistä varhaiskasvatuksen kehittämisessä (Parrila & Fonsén 2016, 99). Osallisuuden avulla lasten ymmärrys heitä ympäröivästä yhteisöstä sekä heidän oikeuksistaan, vastuustaan ja päätöksensä seurauksista kehittyvät. (Helin ym. 2018, 16). Osallisuuden ytimessä onkin kokemus omasta henkilökohtaisesta identiteetistä ja arvokkuuden tunteesta (Helin ym. 2018, 12).

Osallisuus nousee varhaiskasvatuksen arvoperustassa esille monin eri tavoin. Lapsella on muun muassa oikeus itsensä ilmaisuun, omiin mielipiteisiin ja ajatuksiin, yhteisöllisyyteen ja ryhmään kuulumiseen sekä oikeus saada tietoa monipuolisesti ja tulla ymmärretyksi niillä ilmaisun keinoilla, joita lapsella on. (Helin ym. 2018, 12.) Lasten osallisuus varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä koostuu monista eri tekijöistä. Lapsilla on muun muassa oikeus iloita itsestään ja tuntea olevansa merkityksellinen yhteisön jäsen.

Lapsilla on myös oikeus saada kokemuksia omatoimisuudesta ja oppimisesta sekä mahdollisuuksia harjoitella uusia taitoja turvallisen aikuisen kanssa.

Lapsille tulee antaa myös mahdollisuus harjoitella valintojen tekemistä, päätöksiin osallistamista ja vastuuseen kasvamista. (Venninen ym. 2012, 7.)

Osallisuus on aina subjektiivinen kokemus, joten ratkaisevaa on se, miten lapsi itse kokee osallisuudestaan (Järvinen & Mikkola 2015, 13).

Lasten osallisuuden toteutuminen varhaiskasvatuksessa onnistuu, kun lapsi itse kokee tulevansa kuulluksi ja ymmärretyksi. Hänen ajatuksiinsa ja mielipiteisiinsä suhtaudutaan kannustavasti sekä hänelle luodaan mahdollisuuksia tehdä valintoja ja osallistua päätöksiin. Lapsen hyvinvointi on yhteydessä siihen, kokeeko hän itsensä aktiiviseksi toimijaksi omassa elämässään. Osallisuudella on siis todella laajalti merkitystä lapsen kasvulle ja kehitykselle. Lasten suhde osallisuuteen on käytännöllinen: osallisuus rakentuu vähitellen vuorovaikutuksessa aikuisiin ja toisiin lapsiin. (Järvinen & Mikkola 2015, 17.)

Osallisuudessa on kyse myös ihmisenä voimaantumisesta. Lapset oppivat, että heidän mielipiteillään on väliä ja toiminnallaan vaikutusta, kun lasten näkemyksiä kysytään, kuullaan ja huomioidaan. (Parrila & Fonsén 2016, 100.) Lasten osallisuuden lisäämisessä merkittävänä tekijänä on kasvattajien olemassa olevien lapsikäsitusten muuttaminen, sillä lasten mukaan ottaminen vaatii työntekijöiltä uudenlaisia toimintatapoja (Järvinen & Mikkola 2015, 17).

3 Vanhempien osallisuus ja yhteistyö varhaiskasvatuksessa

3.1 Vanhempien osallisuus

Varhaiskasvatuslaki (540/2018, 20 §) määrittelee velvoitteita myös vanhempien osallisuuden huomioimiselle. Vanhempien osallisuudella tarkoitetaan prosessia, jonka myötä vanhemmilla on mahdollisuus saavuttaa sellaisia taitoja, tietoja ja voimavaroja, joiden avulla he kykenevät vaikuttamaan oman perheensä asioihin ja niiden käsittelyyn sekä osallistumaan palveluiden ja yhteisön kehittämiseen ja päätöksentekoon (Vuorenmaa 2016, 15). Osallisuus on myös vanhemman tietoisuutta ensisijaisesta vastuustaan, oikeudestaan sekä asiantuntijuudestaan omaan lapseensa liittyen (Vuorenmaa 2016, 24). Huoltajille on annettava mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua jälkikasvunsa varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä arviointiin. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 20 §.)

Vanhempien osallisuuden toteutuminen edellyttää perheen ja työntekijöiden välistä kumppanuutta ja yhteistyötä. Erityisesti yhteistyö tulisi perustaa sovituille ja yhtenäisille toimintakäytännöille. (Halme ym. 2014, 22.) Varhaiskasvatuksen henkilöstöllä onkin suuri vaikutus siihen, miten vanhemmat saadaan osallisiksi varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toimintaan ja arviointiin. Yksikön tulisi pyrkiä olemaan ikään kuin avoin kohtaamistila niin lapsille kuin myös heidän vanhemmilleen. Osallisuuden ydin rakentuukin avoimen keskustelun ja tiedon välittämisen ympärille. Vanhempien on oleellista saada konkreettista tietoa varhaiskasvatuksen arjesta, sekä riittävästi tietoa varhaiskasvatusta ohjaavista tavoitteista ja periaatteista. (Parrila & Fonsén 2021, 108.)

Vanhempien osallisuudella on kuitenkin myös rajansa. Kaikkein varhaiskasvatuksen toimintaan vanhempia ei voida osallistaa, kuten esimerkiksi päiväkodin työntekijöiden työ- ja loma-aikojen sopimiseen tai muihin asioihin, joihin liittyy salassapitovelvollisuus. (Venninen ym. 2012, 18.)

Varhaiskasvatuksen järjestäjät on veloitettu kertomaan lasten huoltajille varhaiskasvatuksen tavoitteista ja toiminnasta. Avoimen informaationkulun myötä huoltajilla on realistinen käsitys asuinkuntansa tarjoamista varhaiskasvatuspalveluista, jolloin he voivat itse arvioida, mikä toimintamuoto sopisi heidän perheelleen ja tarpeilleen parhaiten. He voivat myös itse pohtia, mikä varhaiskasvatuksen muodoista tukisi juuri heidän lapsensa hyvinvointia, kasvua, kehitystä ja oppimista parhaalla mahdollisella tavalla. Huoltajille tulee myös tarjota mahdollisuus säännölliseen varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin, joka tapahtuu varhaiskasvatuksen toimipaikassa. (Helin ym. 2018, 13.)

3.2 Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö päiväkodin arjessa

Yhtenä varhaiskasvatuksen keskeisenä laatukriteerinä on jo pitkään painotettu kodin ja päiväkodin välistä yhteistyötä (Ahonen 2017, 243). Myös varhaiskasvatuslaissa (540/2018) säädetään huoltajien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Vanhempien ja päiväkodin työntekijöiden välinen yhteistyö sisältää kaikenlaisen vanhempien ja ammattilaisten välisen vuorovaikutuksen ja toiminnan, muun muassa päivittäiset kuulumistenvaihdot hakutilanteissa. Osallistavassa yhteistyössä päiväkodin työntekijät kannustavat vanhempia yhteistyöhön luomalla yhteistyölle edellytykset. Tämä vaatii työntekijöiltä hienotunteisuutta ja perheen tilanteen ymmärtämistä. Kaikki vanhemmat eivät välttämättä halua tai pysty aktiiviseen yhteistyöhön, minkä vuoksi työntekijöiden tulee osata nähdä, millaiset yhteistyömuodot kullekin perheelle sopivat. (Koivunen 2009, 151-152.)

Huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä voidaan kutsua myös kasvatusyhteistyöksi, jolla on huomattava merkitys varhaiskasvatuksessa ja sen toiminnassa (Ahonen 2017, 243). Kasvatusyhteistyössä pyrkimyksenä on yhdistää varhaiskasvatuksen työntekijöiden ammatillinen osaaminen ja lapsen vanhempien asiantuntijuus ja tuntemus omasta lapsestaan ja hänen käyttäytymisestään päiväkodin ulkopuolella (Mahkonen 2018, 74). Kasvatusyhteistyöhön kuuluu molempien osapuolien ponnistelut yhteisesti

sovitun tavoitteen saavuttamiseksi (Ahonen 2017, 243). Huoltajien ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välisessä yhteistyössä onkin aina oltava yhteinen tavoite. Tämä tavoite on tukea lapsen turvallista kehitystä, kasvua ja oppimista. Kasvatusyhteistyötä tukevat ja vahvistavat tasa-arvoinen vuorovaikutus sekä keskinäinen luottamus ja kunnioitus. Jotta yhteistyö olisi mahdollisimman sujuvaa, vaatii se varhaiskasvatuksen henkilöstöltä paljon aktiivista otetta ja oma-aloitteisuutta. Yhteistyö on aina kuitenkin vuorovaikutteista ja vaatii onnistuakseen myös huoltajilta ponnistuksia ja aktiivisuutta. (Opetushallitus 2018, 33-35.)

Onnistunut yhteistyö edellyttää myös molempien osapuolten tietoa toistensa rooleista sekä luottamusta. Tämä luottamus saattaa rakoilla pahastikin, jos työntekijä tekee lasta koskevia päätöksiä keskustelematta ensin vanhempien kanssa. (Koivunen 2009, 152.) Vanhempien osallisuuden toteutumiseksi olennaista onkin työntekijöiden tapa kohdata perheet. Työntekijöiden tehtävänä on luoda puitteet sille, tulevatko vanhemmat kuulluksi, voivatko he avoimesti kertoa ajatuksistaan ja saavatko he riittävästi tietoa, jonka avulla heidän on mahdollista osallistua päätöksentekoon. (Vuorenmaa 2016, 17.)

Vanhempien ja varhaiskasvatushenkilöstön välisellä yhteistyöllä varmistetaan, että jokainen lapsi saa opetusta, kasvatusta, hoitoa ja tukea juuri omien henkilökohtaisten tarpeidensa mukaan. Tuen suunnitteluun osallistuvat lapsen vanhemmat, lapsi itse, varhaiskasvatuksen työntekijät sekä tarvittaessa muu henkilöstö. Yhteistyön muodot määräytyvät lapsen tuen tarpeiden mukaan. Yhteistyön suunnitelmallisuudesta ja monialaisen yhteistyön toteutumisesta vastaavat ensisijaisesti aina varhaiskasvatuksen järjestäjät. Yhteistyössä lapsen etu on ensisijaista. (Opetushallitus 2018, 33-35.)

Vanhempien ja varhaiskasvatuksen yhteistyön täytyy olla dialogista: näin ammattilaisen ja vanhemman asiantuntijuudet yhdistyvät ja molemmat säilyvät tasavertaisina. Aina tämä ei kuitenkaan onnistu. Suomalaisessa kulttuurissa elää vahvana koulutuksen ja asiantuntijuuden arvostaminen, jonka johdosta vanhemmat eivät aina halua tai uskalla esittää omia mielipiteitään. Erityisesti sen vuoksi avoimen ja luottamuksellisen vuorovaikutussuhteen saavuttaminen

on tärkeää. (Ahonen 2017, 243.) Vanhempien ja ammattilaisten keskinäinen luottamus lisää vanhempien mahdollisuuksia myös omien mielipiteidensä ja ajatustensa ilmaisuun sekä näin ollen edistää vanhempien osallisuutta.

3.3 Vanhempien osallisuuden yhteys lapsen hyvinvointiin

Osallisuuden kokeminen lisää koko perheen hyvinvointia ja osallisuuden vahvistaminen tukee perheen arkea. Vaikeissa elämäntilanteissa osallisuus voi vähentää huoltajien riskejä ajautua kriisiin. Osallisuutta tavoitellaan varhaiskasvatuksessa vaikuttamisen näkökulmasta, sillä yhteistyöllä halutaan vaikuttaa ja vahvistaa lapsen hyvinvointia. Huoltajien osallisuutta voidaan lisätä monin eri keinoin. Varhaiskasvatuksessa on myös järjestettävä mahdollisuuksia huoltajien osallisuuden lisäämiseksi. Varhaiskasvatuksessa olisi tärkeää järjestää erilaisia tapoja, millä vahvistetaan osallisuutta, sillä nykyinen toimintakulttuurimme voi herkästi toimia myös osallisuuden esteenä. Erilaisten osallisuuden vaihtoehtojen tarjoaminen on tärkeää, jotta jokainen huoltaja voi löytää ja valita itselleen parhaimman vaihtoehdon. (Koivisto ym. 2018, 21.)

Lapsen oppimisen perusta on hyvinvoiva lapsi. Riittävän perusturvan ja toimeentulon lisäksi, kasvatusyhteistyöllä on suuri vaikutus lapsen hyvinvointiin. Kasvatusyhteistyö koostuu huoltajien ja kasvattajien välisestä kunnioittavasta vuorovaikutussuhteesta. Yhteistyö huoltajien ja kasvattajien välillä alkaa rakentua jo ensimmäisestä hoitopäivästä lähtien. Heti ensimmäisestä päivästä alkaen aloitetaan luomaa pohjaa luottamuksen rakentumiselle ja sitä vahvistetaan yhdessä pitkin matkaa molemminpuolisessa vuorovaikutuksessa. Kasvattajilta vaaditaan paljon ymmärrystä yhteistyöhön vaikuttavista tekijöistä ja kasvattajan oma ammattitaito vaikuttaa merkittävästi yhteistyön syntymiselle sekä siihen, miten luottamus perheeseen lähtee rakentumaan. Kasvattajan täytyy pohtia pedagogisesta näkökulmasta yhteistyön merkitystä lapsen hyvinvointiin ja varhaiskasvatuksen arvoihin. (Hokkanen 2014, 106-108.)

Kasvatusyhteistyön tärkeimpänä tavoitteena on löytää kasvattajien ja huoltajien välille yhteiset näkemykset lapsen hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Varhaiskasvatuksessa tulisi tavoitella kokemusta yhteisen kasvatustyön jakamisesta sekä kasvattajan ammatillisen osaamisen ja huoltajien näkemysten yhdistymisestä. (Hokkanen 2014, 106-108.) Huoltajien mahdollisuus vaikuttaa ja olla vuorovaikutuksellisesti mukana suunnittelemassa lasta koskettavia asioita lisää osallisuuden tunnetta. Osallisuuteen vaikuttavat hyvinvointi ja yhteisölliset ulottuvuudet. Yhteisöön ja sosiaaliseen verkostoon kuulumisen vahvistavat myös osallisuuden tunnetta. Huoltajien osallisuus on myös varhaiskasvatuksessa yksi keskeisempiä tavoitteita ja siinä tulisi huolehtia yhteistyön rakentumisesta osallisuutta edistäväksi. (Nukarinen ym. 2018, 61.)

3.4 Varhaiskasvatuksen vanhempainyhdistystoiminta

Yhdistysten toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen ja yleishyödylliseen toimintaan. Yhdistys koostuu joukosta ihmisiä, joilla on halua tehdä ja toimia jonkun asian puolesta yhdessä. Yhdistystoiminta ei tavoittele voittoa, vaan se on aatteellista ja siinä toteutetaan yhdistyksen toiminta-ajatusta.

Yhdistystoiminta on täysin vapaaehtoista, mutta se vaatii jäseniltään sitoutumista: aktiivinen toiminta vie jäseneltä aikaa ja teettää myös työtä.

Yhdistykset ovat myös merkittäviä demokraattisia toimintatapoja tarkasteltaessa. Yhdistystoimintaan osallistumalla opitaan osallistumaan ja toimimaan demokraattisesti yhdessä. (Rosengren & Törrönen 2008, 7-8.)

Vanhempainyhdistyksen toiminta toteutuu aina vanhempainyhdistyksessä toimivien jäsenten voimavarojen ja innostuksen mukaan. Toiminta on aina kaikille päiväkodin vanhemmille avointa. (Vanhempainliitto 2020, 5.)

Vanhempainyhdistystoiminta on päiväkodin lasten vanhempien järjestämää toimintaa päiväkodin kaikkien lasten hyväksi. Se on monimuotoista vapaaehtoistyötä, jonka tarkoituksena on edistää lasten hyvinvointia, oppimista ja kasvua. (Vanhempainliitto 2020, 5.) Vanhempainyhdistysten tarkoituksena on siis lisätä paitsi lasten niin myös vanhempien hyvinvointia yhteisöllisyyttä

lisäämällä. Niiden myötä lasten ja vanhempien arkeen tuodaan vaihtelevia tapahtumia sekä myös tutustutetaan vanhempia toisiinsa.

Vanhempainyhdistysten pyrkimyksenä on myös tukea koteja ja päiväkoteja luomaan lapsille hyvän oppimis- ja kasvu ympäristön. (Karhuniemi 2013, 113.)

Vanhempainyhdistyksessä voidaan vaikuttaa myös päiväkodin toimintaan sekä lapsia ja perheitä käsittelevään päätöksentekoon. Yhdistystoiminta voi koostua retkistä, tapahtumista ja leikeistä, mutta se on myös keino vaikuttaa, sillä vanhempainyhdistys on päiväkodin yhteistyökumppani. (Vanhempainliitto 2020, 5.) Vanhempainyhdistykset voivatkin toimia vanhempien kannanottokanavina päiväkotia ja kasvatusta koskevissa kysymyksissä. Vanhemman voi olla helpompi antaa palautetta toisten vanhempien kautta kuin suoraan itse kasvattajia lähestymällä. (Karhuniemi 2013, 113.) Yhdistys voi olla osana kehittämässä päiväkodin toimintaa sekä päiväkodin ja kotien välistä yhteistyötä.

4 Opinnäytetyön prosessi ja tavoitteet

4.1 Opinnäytetyön toimeksiantaja

Opinnäytetyömme toimeksiantajana toimii Preitilän päiväkotitoiminta, joka sijaitsee Paimiossa. Päiväkotitoiminta on aloittanut toimintansa vuonna 1975. Sen toiminta-ajatuksessa korostuu perushoidollisesti ja pedagogisesti turvallinen lapsuus sekä yhdessä lasten kotien kanssa toimiminen ja tekeminen. Päiväkotitoiminta sijaitsee metsän keskellä ja siellä on myös käytössä suuri ja avara piha. Lähiluontoa pyritäänkin aktiivisesti hyödyntämään päiväkodin pedagogisessa toiminnassa. Päiväkotitoiminta on verrattain pieni, sillä siellä toimii vain kaksi päiväkotiryhmää: 1-3-vuotiaiden sekä 3-6-vuotiaiden ryhmät. (Preitilän päiväkotitoiminta n.d.)

Toimeksiantajamme kanssa 4.2.2022 käydyn keskustelun mukaan Preitilän päiväkotitoiminta eroaa muista päiväkodeista siten, että se on vanhempainyhdistyksen ylläpitämä päiväkotitoiminta. Jokainen vanhempi liittyy automaattisesti vanhempainyhdistykseen lapsen aloittaessa Preitilän päiväkodissa. Vanhempainyhdistyksen toimintaa ja taloutta hoitaa johtokunta, joka valitaan yhdistyksen syyskokouksessa. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi sihteeri, päiväkodinjohtaja, neljä varsinaista jäsentä sekä kaksi varajäsentä.

4.2 Opinnäytetyön prosessi

Aloitimme opinnäytetyöprosessin syyskuussa 2021 ja saimme varsinaisen aiheen toimeksiantajaltamme lokakuussa 2021, jonka jälkeen aloimme suunnittelemaan ja työstämään opinnäytetyötämme. Opinnäytetyön suunnitteluseminaarin jälkeen kävimme tarkemmin läpi toimeksiantajan toiveita tutkimuksen aiheesta ja sen toteutuksesta. Opinnäytetyöprosessia on helpottanut WhatsApp-sovelluksessa nopeasti ja sujuvasti tapahtuva kommunikointi. Tämä on ollut suuri etu työn laadukkaassa toteutuksessa, sillä olemme toimeksiantajan kanssa puolin ja toisin pysyneet ajan tasalla missä vaiheessa opinnäytetyö on ja, miten se etenee.

Opinnäytetyömme aihe tuli suoraan toimeksiantajalta ja heidän tarpeestaan sekä halustaan selvittää vanhempien kokemuksia osallisuudesta heidän päiväkodissaan. Varhaiskasvatuksessa on hyvä tuoda osallisuuden merkitystä myös vanhemmille esille. Aineiston keräämisessä hyödynnettiin kyselyä, jonka avulla saadut vastaukset antavat tärkeää tietoa päiväkodille ja mahdollistavat heidän toimintansa sekä päiväkodin ja kodin välisen yhteistyön kehittämisen yhdessä vanhempien kanssa. Kyselystä saadut vastaukset voivat auttaa päiväkotia myös jatkotutkimusaiheissa.

Toimeksiantajan toiveet kuultuamme aloimme hakemaan teoretietoa opinnäytetyömme aiheesta sekä suunnittelemaan kyselyä ja sen toteuttamista. Alun perin kysely oli tarkoitus toteuttaa vanhemmille paperisena ja mennä jopa päiväkodille vierailemaan sekä mahdollisesti tapaamaan vanhempia kasvotusten. Ajattelimme, että tämä olisi merkittävä tekijä kyselyn laadukkaassa toteutumisessa ja kattavan vastausprosentin saamisessa. Vallitsevan pandemiatilanteen takia, päätimme kuitenkin toimeksiantajan toiveesta, että kysely laaditaan sittenkin sähköisesti ja ylimääräisiä vierailuja välttämällä.

4.3 Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tavoitteena on löytää uusia vanhemmille mielekkäitä keinoja Preitilän päiväkodille osallistaa vanhempia päiväkodin arkeen. Opinnäytetyön tarkoituksena on saada tietoa siitä, miten vanhemmat kokevat osallisuuden ja yhteistyön varhaiskasvatuksen henkilökunnan kanssa tällä hetkellä ja siitä, miten vanhemmat haluaisivat osallisuutensa toteutuvan päiväkodin arjessa. Tarkoituksena on, että toimeksiantaja voisi kehittää toimintaansa opinnäytetyön pohjalta. Vanhempien osallisuuden merkittävyyden takia opinnäytetyön toteuttaminen on tärkeää, jotta vanhemmat haluaisivat itsekkin olla osa varhaiskasvatuksen ja päiväkodin arkea, eivätkä kokisi sitä taakkana tai rasitteena.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Minkälaisia kokemuksia vanhemmilla on yhteistyöstä ja osallisuudesta?
2. Miten vanhemmat haluaisivat osallistua päiväkodin arkeen?
3. Mitä ajatuksia vanhemmilla on päiväkodin yhdistystoiminnasta?

5 Opinnäytetyön toteutus

5.1 Tutkimusmenetelmät

Toteutimme opinnäytetyömme kyselytutkimuksena, jossa on hyödynnetty niin laadullisia kuin määrällisiäkin menetelmiä. Kyselyssä käytimme niin avoimia kysymyksiä kuin Likert-asteikkoa. Avoimien kysymyksien myötä vastaajien oli helppo tuoda omat mielipiteensä ja ajatuksensa esille. Likert-asteikon hyödyntäminen puolestaan helpottaa aineiston käsittelyä ja analysointia. Kvalitatiivisen, eli laadullisen tutkimusmenetelmän tavoitteena on kerätä ihmisten omia kokemuksia koetusta todellisuudesta (Vilka 2005, 97). Avoimet kysymykset ovatkin siis käteviä ihmisten omien kokemusten, mielipiteiden ja käsitysten tiedustelussa. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään muun muassa ymmärtämään erilaisia ilmiöitä, sen kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti sekä sen tapauksia käsitellään ainutlaatuisina. Kerättyä aineistoa tulkitaan sen mukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2009, 164.)

Laadullisella tutkimusmenetelmällä pyritään siis ymmärtämään tutkittua asiaa, eli tässä opinnäytetyössä vanhempien ajatuksia ja ideoita osallisuudesta. Laadullista tutkimusta voidaan pitää kokonaisuutena, jossa aineiston keräämistä ja analyysiä ei voida erottaa toisistaan (Tuomi & Sarajärvi 2013, 68). Yleisimmät laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmät ovat kysely, haastattelu, havainnointi sekä erilaisiin dokumentteihin perustuva tieto. Niitä voidaan käyttää niin yhdessä kuin erikseen sekä myös rinnan tai eri tavoin yhdisteltynä tutkittavan ongelman mukaisesti. Näitä aineistonkeruumenetelmiä hyödynnetään myös kvantitatiivisessa, eli määrällisessä tutkimuksessa. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 71.)

Määrällisessä tutkimuksessa tyypillistä puolestaan on havaintoaineiston soveltaminen numeeriseen mittaamiseen, aineiston muuttaminen tilastollisesti käsiteltävään muotoon ja päätelmien teko tilastolliseen analysointiin perustuen. Siinä selvitetään kysymyksiä, joita voidaan mitata lukumäärillä tai

prosenttiyksiköillä. (Hirsjärvi ym. 2009, 140.) Määrällisessä tutkimuksessa edellytetään kattavaa otosta ja siksi aineiston keruu tapahtuu yleensä erilaisia lomakkeita tai kyselyitä hyödyntäen. Siten tuloksia voidaan esittää erilaisilla taulukoilla ja kaavioilla. (Vilka 2005, 73-74.) Määrällisessä tutkimuksessa selvitetään usein myös asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkimuksen kohteena olevassa ilmiössä tapahtuneita muutoksia. Määrällisen tutkimuksen avulla kartoitetaan tilannetta, mutta ei pystytä selvittämään asioiden syitä. (Heikkilä 2014, 15.)

Kysely on yksi eniten käytetyistä aineistonhankintamenetelmistä. Kyselyiden etuna on erityisesti se, että niitä hyödyntäen voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto, jossa suurelta kohderyhmältä voidaan kysyä monia eri asioita. Kyselyä voidaan siis pitää nopeana ja tehokkaana menetelmänä. Tyypillisesti kyselyt tuottavat erityisesti numeroihin perustuvia tuloksia, joita voidaan käsitellä tilastollisesti. Kyselyä voidaan myös käyttää monin eri tavoin: tyypillisimpiä kyselyitä ovat paperiset kyselylomakkeet, internetissä täytettävät sähköiset kyselylomakkeet sekä kyselyt, joissa haastattelija täyttää kyselylomakkeen vastaajan puolesta. (Ojasalo ym. 2018, 121.) Päätimme hyödyntää opinnäytetyössämme juuri kyselyä, sillä sen avulla aineiston kerääminen tutkimusjoukolta sujui tehokkaasti. Aineistoa kerättiin päiväkodin kaikkien lasten vanhemmilta, joten esimerkiksi haastattelu aineistonkeruumenetelmänä olisi ollut huomattavan työläs, sekä vienyt hurjasti aikaa.

5.2 Kyselyn toteuttaminen

Ennen kyselylomakkeen (liite 2) toteuttamista tutustuimme varhaiskasvatusta käsittelevään kirjallisuuteen. Pehdyimme erityisesti osallisuutta sekä vanhempien ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä käsitteleviin teoksiin. Suunnittelimme kyselyä ja sen rakennetta keräämämme teoriatiedon pohjalta. Suunnitteluvaiheessa työstimme kyselyä Word-pohjalle, sillä alun perin tarkoituksena oli jakaa kysely tulostettuna paperisessa muodossa

kohderyhmänä toimineille vanhemmille. Pohdimme asiaa yhdessä toimeksiantajan kanssa ja päädyimme sittenkin sähköiseen kyselyyn: koronatilanteen vuoksi toimeksiantaja toivoi, että emme tulisi paikan päälle päiväkotiin.

Toimeksiantaja olisi joutunut postittamaan paperisen kyselyn vastaukset meille analysoitaviksi ja läpikäytäviksi, jonka vuoksi toteutimme tämän opinnäytetyön kyselyn sähköisessä muodossa Webropolia hyödyntäen. Kysely soveltuu mainiosti monenlaisten ilmiöiden ja aiheiden tutkimukseen. Kyselyn käyttäminen edellyttää kuitenkin sen, että aiempaa tietoa tutkittavasta ilmiöstä on olemassa tarpeeksi. Kyselylomakkeen suunnittelu on vaikeaa, jos tutkija ei tiedä, mitä pitäisi tai voisi kysyä. (Ojasalo ym. 2018, 122.)

Kävimme kyselyn sisältöä läpi yhdessä toimeksiantajan kanssa ja saimme heiltä toiveita, mitä kyselyyn voisi sisällyttää. Muokkasimme kyselyä toimeksiantajan toiveiden mukaisesti. Kyselyyn muodostui lopulta kolme pääteemaa: vanhempien kokemukset yhteistyöstä päiväkodin henkilökunnan kanssa, vanhempien mielteitä osallisuudesta ja sen kehittämisestä sekä vanhempien ajatuksia yhdistystoiminnasta. Lähetimme kyselyn toimeksiantajalle läpikäytäväksi ja hyväksyttäväksi, ennen kuin kysely laitettaisiin eteenpäin vanhemmille. Teimme myös saatekirjeen (liite 1) kyselyn rinnalla lähetettäväksi. Saatekirjeen tehtävänä on motivoida vastaajaa vastaamaan kyselylomakkeeseen sekä selvittää tutkimuksen taustaa (Heikkilä 2014, 59).

Opinnäytetyömme aineisto koostuu sähköisellä kyselylomakkeella kerätyistä vastauksista. Viime vuosina erityisesti internetin kautta lähetettävät ja täytettävät sähköiset kyselyt ovat yleistyneet. Ne soveltuvat kuitenkin vain sellaisten perusjoukkojen tutkimiseen, jossa jokaisella on internet käytettävissään. (Heikkilä 2014, 17.) Toimeksiantaja välitti kyselyn eteenpäin Preitilän päiväkodin lasten vanhemmille Wilman kautta. Vanhemmat saivat viestitse kyselyn Webropol-linkin sekä saatekirjeen, josta kävi ilmi kyselyn ja

opinnäytetyömme tarkoitus. Kysely lähetettiin yhteensä 28 perheelle. Vastausaikaa perheille annettiin viikon verran. Toimeksiantaja välitti vielä uuden viestin perheille, jossa muistutettiin vastaamaan kyselyyn ennen vastausajan päättymistä. Yhteensä vastauksia tuli annettuun määräaikaan mennessä 13.

5.3 Aineiston analyysi

Kyselyn toteuttamisessa käytimme Webropol-ohjelmaa, jonka avulla myös vastausten käsittely oli mahdollista. Nettikyselyjen tutkimus- ja tiedonkeruuohjelmia hyödyntäen voidaankin toteuttaa koko tutkimus kyselyn suunnitteluvaiheesta aina tulosten tarkasteluun saakka (Heikkilä 2014, 120). Käsittelimme keräämämme aineiston määrällisiä ja laadullisia menetelmiä hyödyntäen. Strukturoidut kysymykset, joihin vastaajat vastasivat valmiiksi annetuista vaihtoehdoista, käsittelimme numeroita hyödyntäen.

Vastausten prosenttiyksiköiden pohjalta laadimme Webropolia hyödyntäen vastauksia kuvaavat piirakkataulukot, jotta kyselyn vastausten läpikäyminen olisi lukijallekin helpompaa. Jätimme prosenttiyksiköt näkyviin, jotta tulosten tulkinta olisi helpompaa. Jokaisen kysymyksen vastaajamäärät jätimme myös näkyviin, sillä vastausmäärät vaihtelivat jonkin verran. Emme asettaneet mitään kysymystä pakolliseksi, sillä halusimme välttää sen, että joku jättäisi sen vuoksi vastaamatta kokonaan koko kyselyyn.

Avoimet kysymykset analysoimme sisällönanalyysiä hyödyntäen. Se on perusanalyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisissa tutkimuksissa (Tuomi & Sarajärvi 2013, 91). Sisällönanalyysillä tähdätään saamaan tiivistetyssä ja yleisessä muodossa kuvaus tutkittavasta asiasta (Tuomi & Sarajärvi 2013, 103). Sisällönanalyysissä lähdimme liikkeelle aineiston huolellisesta lukemisesta. Seuraavana vuorossa oli aineiston redusointi, eli pelkistäminen. Redusoinnissa aineistosta karsitaan tutkimuksen kannalta epäolennainen tieto pois. Pelkistettäessä aineistoa informaatiota tiivistetään tai pilkotaan osiin esimerkiksi etsimällä tutkimukselle oleelliset

kohdat, alleviivaamalla ne sekä listaamalla niistä koostetut pelkistetyt ilmaisut. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 109.)

Seuraavaksi vuorossa on aineiston klusterointi, eli ryhmittely. Siinä löydetyt pelkistetyt ilmaukset ryhmitellään siten, että samaa asiaa tarkoittavat ilmaukset muodostavat yhdessä alaluokan, joka nimetään luokan sisältöä kuvaavalla käsitteellä. Ryhmittelyä seuraa vielä abstrahointi, eli käsitteellistäminen, jossa klusteroinnissa muodostetut alaluokat yhdistellään yläluokiksi. Abstrahointia jatketaan niin kauan kuin se on aineiston sisällön puolesta mahdollista. Käsitteellistämässä edetään alkuperäisistä ilmauksista teoreettisiin käsitteisiin ja johtopäätöksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 110-111.)

Aloitimme aineiston analysoinnin perehtymällä aineistoon huolellisesti. Huomasimme, että avoimiin kysymyksiin vastauksia oli tullut hyvin vaihtelevasti. Yliviivasimme avoimista kysymyksistä saatuja vastauksia eri väreillä, jotta niiden käsittely olisi helpompaa. Kyselyssä oli kolme eri teemaa: vanhempien kokemukset yhteistyöstä päiväkodin henkilökunnan kanssa, vanhempien mietteitä osallisuudesta ja sen kehittämistä sekä vanhempien ajatuksia yhdistystoiminnasta. Jaottelimme aineiston värikoodien avulla myös näiden kolmen teeman mukaisesti. Kokosimme aineiston taulukkoon, josta ilmenee myös alkuperäiset vastaukset. Tästä analyysistä näkyy esimerkki liitteessä 3.

6 Opinnäytetyön tulokset

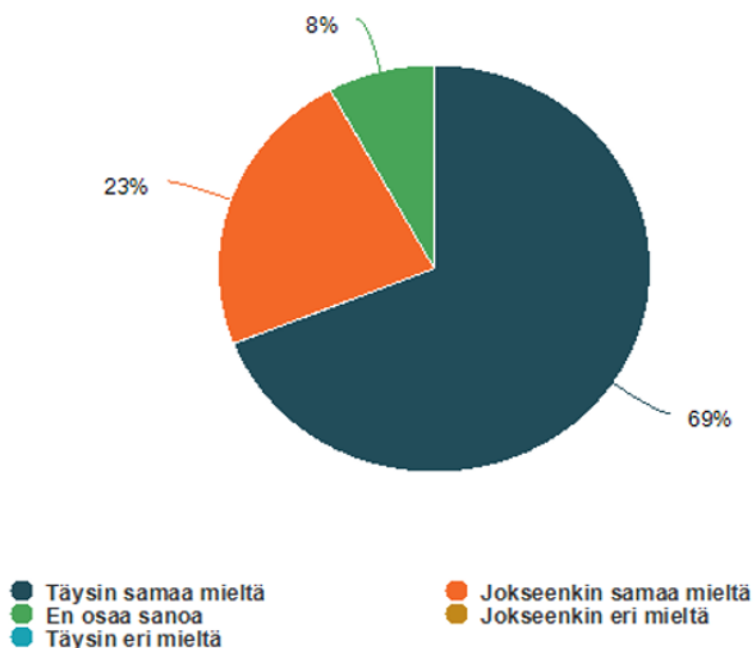
6.1 Kyselyn taustatiedot

Kyselyn ensimmäisessä kysymyksessä kartoitimme, oliko vastaaja äiti, isä vai muu huoltaja. Kyselyyn vastaajista oli 100 % äitejä ja vastaajajoukko koostui 13 äidistä.

6.2 Vanhempien kokemukset yhteistyöstä päiväkodin henkilökunnan kanssa

Toiveeni lapseni varhaiskasvatuksesta on otettu huomioon

Vastaajien määrä: 13

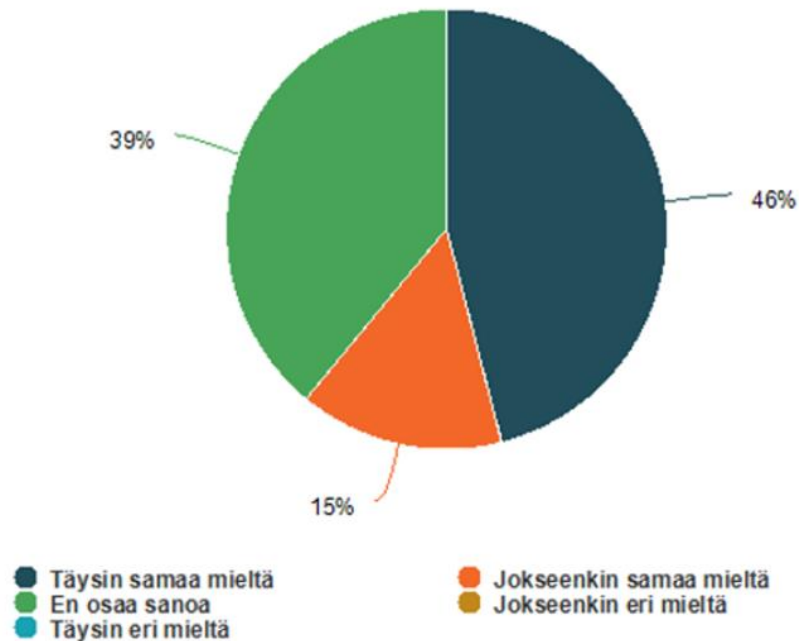

Kuvio 2. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Toiveeni lapsen varhaiskasvatuksesta on otettu huomioon.”

Täysin samaa mieltä siitä, että vanhempien toive varhaiskasvatuksesta on otettu huomioon, oli 9 (69,2 %) kyselyyn vastannutta äitiä. Jokseenkin samaa mieltä oli 3 (23,1 %) ja en osaa sanoa vastauksia oli 1 (7,7 %).

Saan osallistua tarpeeksi lapseni varhaiskasvatukseen suunnitteluun ja toteutukseen

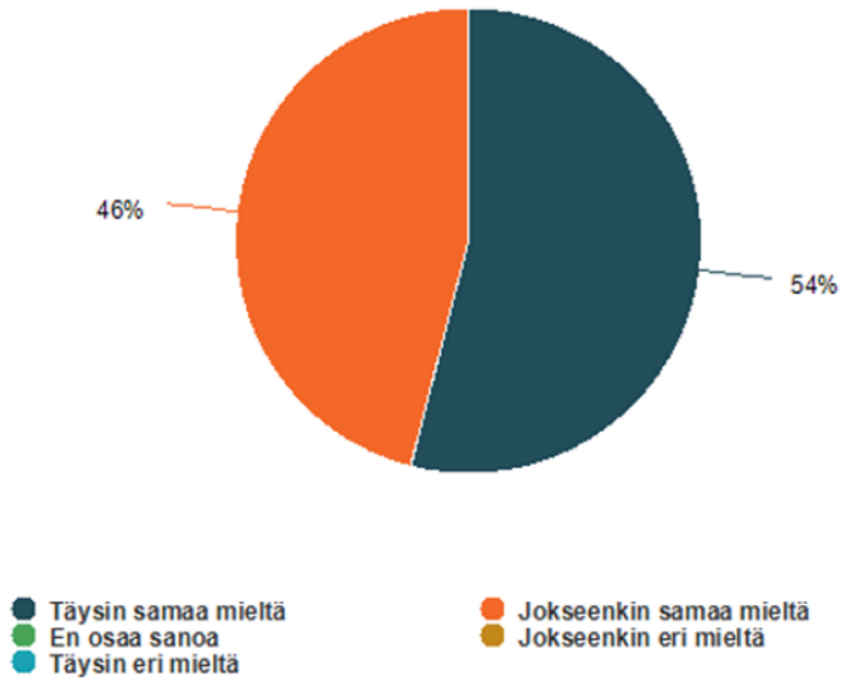
Vastaajien määrä: 13

Kuvio 3. Vanhempien (n= 13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Saun osallistua tarpeeksi lapseni varhaiskasvatukseen suunnitteluun ja toteutukseen.”

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 6 (46,1 %) oli täysin samaa mieltä siitä, että he saavat osallistua tarpeeksi lapsen varhaiskasvatukseen suunnitteluun ja toteutukseen. Jokseenkin samaa mieltä oli 2 vanhempaa (15,4 %) ja en osaa sanoa vastauksia oli 5 (38,5 %).

Minulla on riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia keskustella päiväkodin henkilökunnan kanssa
Vastaajien määrä: 13

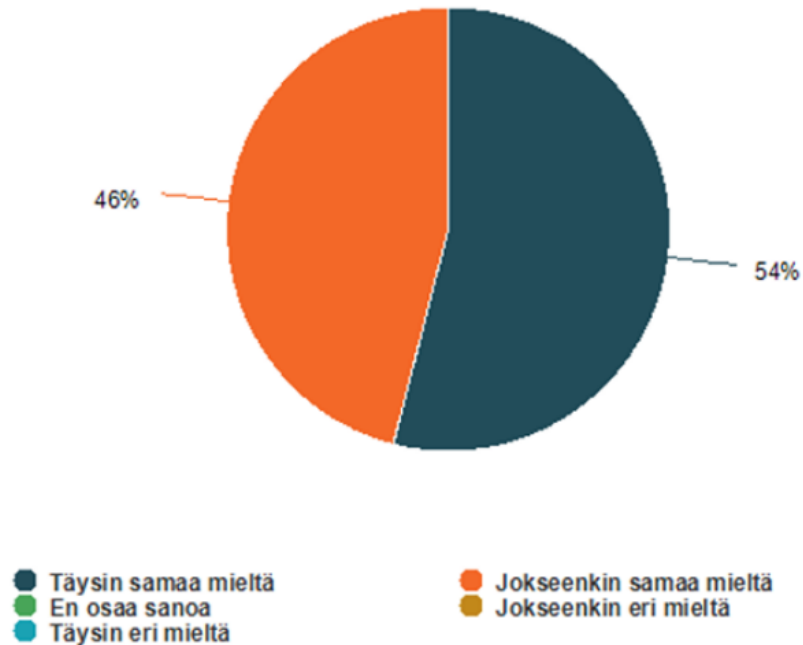

Kuvio 4. Vanhempien (n= 13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Minulla on riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia keskustella päiväkodin henkilökunnan kanssa.”

Täysin samaa mieltä siitä, että heillä on aikaa keskustella päiväkodin henkilökunnan kanssa lasta koskevista asioista, oli 7 (53,8 %) kyselyyn vastannutta vanhempaa ja jokseenkin samaa mieltä oli 6 (46,2 %) vanhempaa.

Päiväkodin henkilökunnalla on tarpeeksi aikaa ja mahdollisuuksia keskustella lasta koskevista asioista

Vastaajien määrä: 13

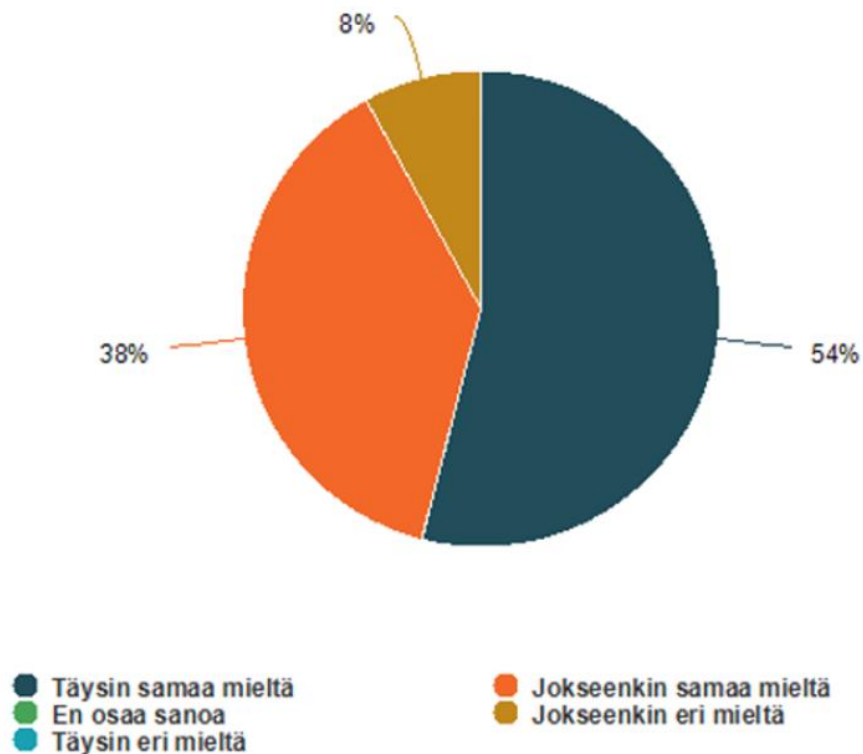

Kuvio 5. Vanhempien (n= 13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Päiväkodin henkilökunnalla on tarpeeksi aikaa ja mahdollisuuksia keskustella lasta koskevista asioista.”

Kyselyyn vastanneista äideistä 7 (53,8 %) oli täysin samaa mieltä siitä, että päiväkodin henkilökunnalla on tarpeeksi aikaa ja mahdollisuuksia keskustella lasta koskevista asioista. Äideistä 6 (46,2 %) oli jokseenkin samaa mieltä asiasta.

Saan tarpeeksi tietoa päiväkodin arjesta ja sen tapahtumista

Vastaajien määrä: 13

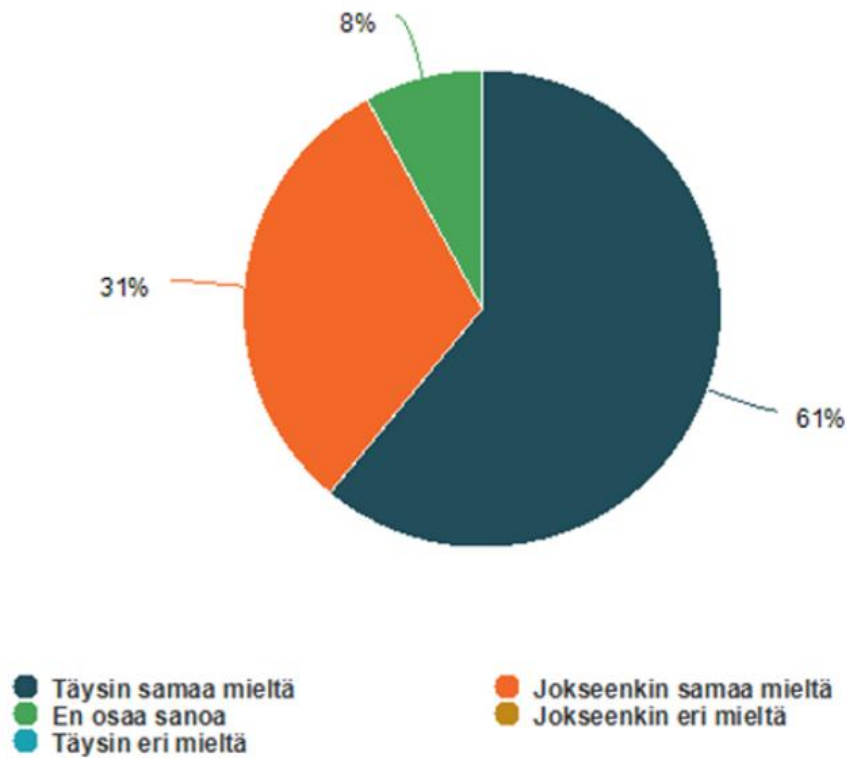

Kuvio 6. Vanhempien (n= 13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Saun tarpeeksi tietoa päiväkodin arjesta ja sen tapahtumista.”

Vanhemmista, jotka vastasivat kyselyyn 7 (53,8 %) oli sitä mieltä, että he saavat tarpeeksi tietoa päiväkodin arjesta ja sen tapahtumista. Jokseenkin samaa mieltä asiasta oli 5 (38,5 %) vastannutta.

Päiväkodin antama informaatio tavoittaa minut tarpeeksi ajoissa

Vastaajien määrä: 13

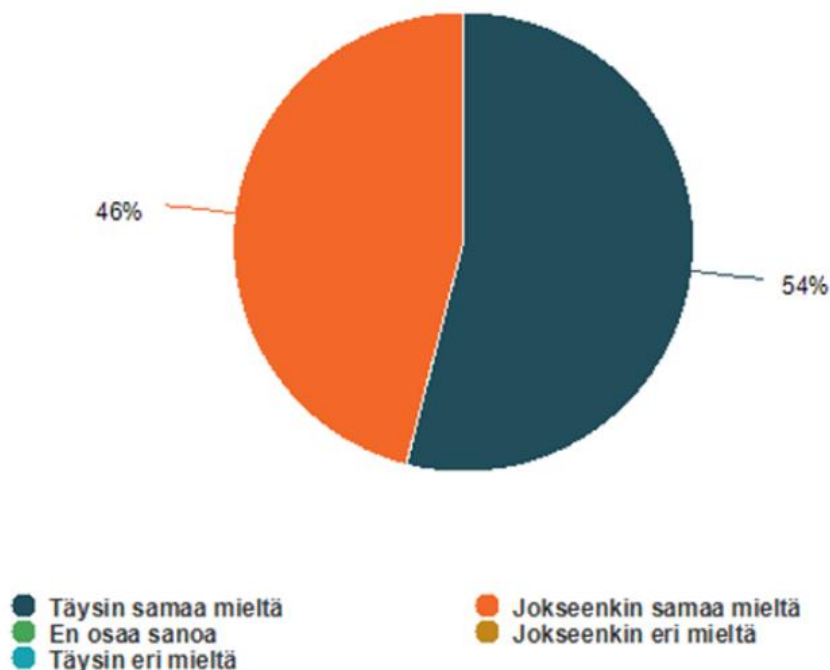

Kuvio 7. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Päiväkodin antama informaatio tavoittaa minut tarpeeksi ajoissa.”

Vanhempien vastaukset päiväkodin informaation kulkuun jakautui kolmen vaihtoehdon välille. Kyseen vastanneista 8 (61,5 %) vastaajaa oli täysin samaa mieltä siitä, että päiväkodin antama informaatio tavoittaa heidät tarpeeksi ajoissa. Vastaajista 4 (30,8 %) koki olevan asiasta jokseenkin samaa mieltä ja 1 (7,7 %) vastaajista ei osannut sanoa.

**Varhaiskasvatuskeskusteluja on toimintakauden aikana riittävästi
(koronatilanne huomioiden)**

Vastaajien määrä: 13

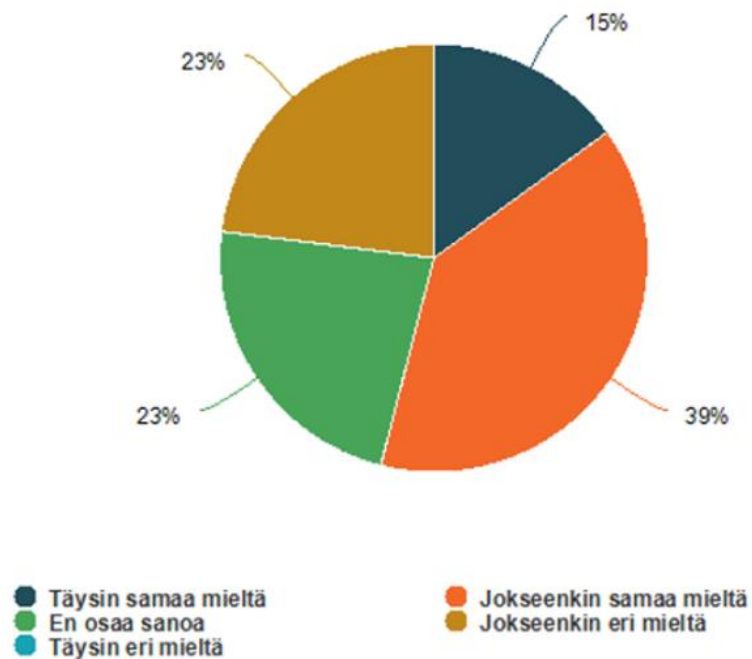
Kuvio 8. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan "Varhaiskasvatuskeskusteluja on toimintakauden aikana riittävästi (koronatilanne huomioiden)."

Täysin samaa mieltä siitä, että varhaiskasvatuskeskusteluja on ollut riittävästi korona pandemiasta huolimatta, oli 7 (53,8 %) kyselyyn vastannutta vanhempaa. 6 (46,2 %) oli asiasta jokseenkin samaa mieltä.

6.3 Vanhempien mietteitä osallisuudesta ja sen kehittämisestä

Päiväkoti järjestää tarpeeksi toimintaa ja tapahtumia, joihin vanhemmat voivat osallistua

Vastaajien määrä: 13

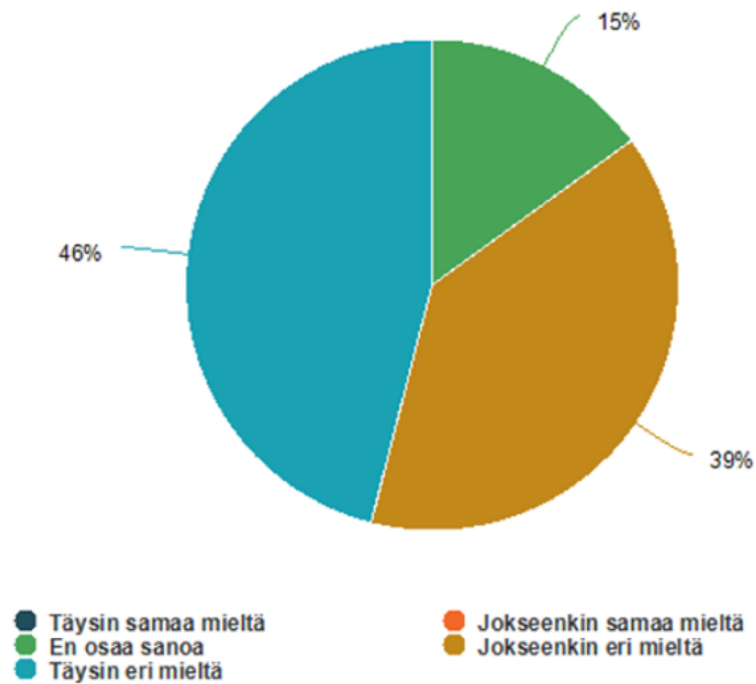

Kuvio 9. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Päiväkoti järjestää tarpeeksi toimintaa ja tapahtumia, joihin vanhemmat voivat osallistua.”

Vanhempien vastaukset tässä kysymyksessä jakoutuivat jopa neljän vastausvaihtoehdon välille. Vastaajista 2 (15,4 %) oli asiasta täysin samaa mieltä siitä, että päiväkotitoiminta järjestää tarpeeksi toimintaa ja tapahtumia, joihin vanhemmat voivat osallistua. Jokseenkin samaa mieltä asiasta oli 5 (38,4 %) vastaajista ja 3 (23,1 %) ei osannut sanoa. Eri mieltä tästä asiasta olivat 3 (23,1 %) vastaajaa.

Päiväkoti järjestää liikaa toimintaa ja tapahtumia, joihin vanhemmat voivat osallistua

Vastaajien määrä: 13

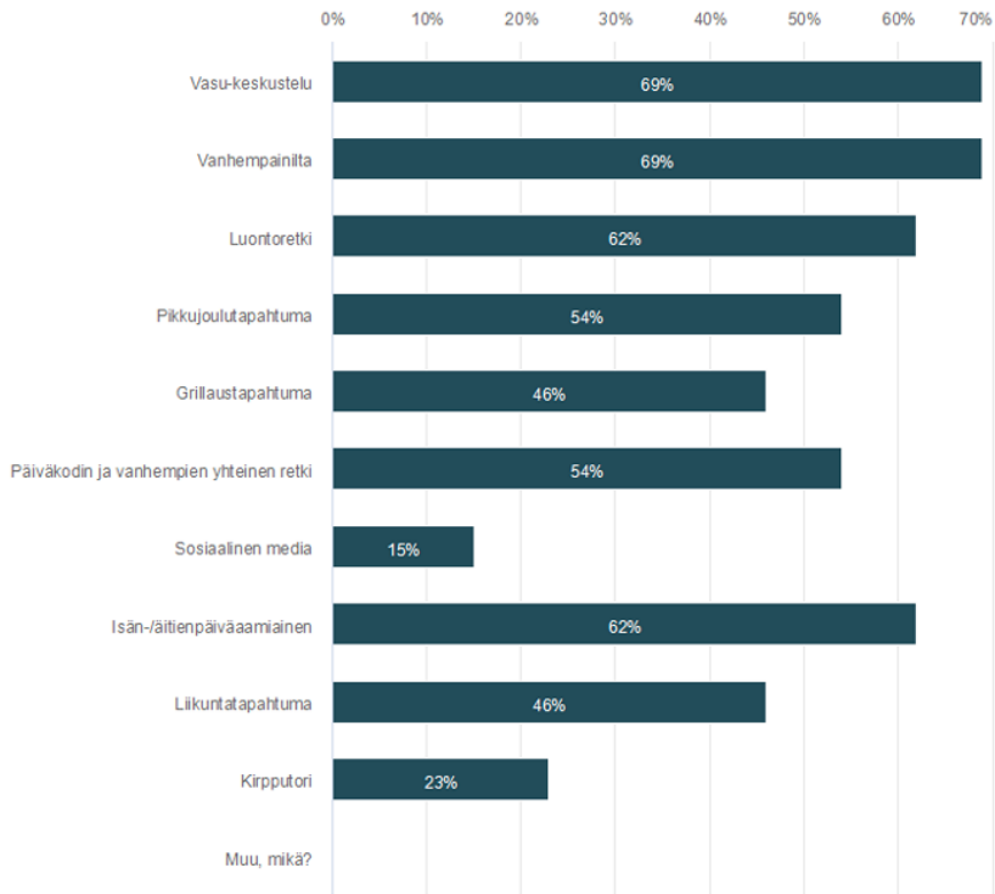

Kuvio 10. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Päiväkoti järjestää liikaa toimintaa ja tapahtumia, joihin vanhemmat voivat osallistua.”

Vastaukset jakoutuivat kolmen vastausvaihtoehdon välille kysymyksessä 10. Kyselyyn vastanneista äideistä 2 (15,4 %) ei osannut sanoa järjestääkö päiväkotia liikaa toimintaa ja tapahtumia vanhemmille. Jokseenkin eri mieltä asiasta oli 5 (38,5 %) vastannutta ja täysin eri mieltä asiasta oli 6 (46,1 %) vastannutta.

Hyviä keinoja osallistua vanhempana varhaiskasvatukseen voisivat olla (voit rastittaa useamman vaihtoehdon)

Vastaajien määrä: 13, valittujen vastausten lukumäärä: 65

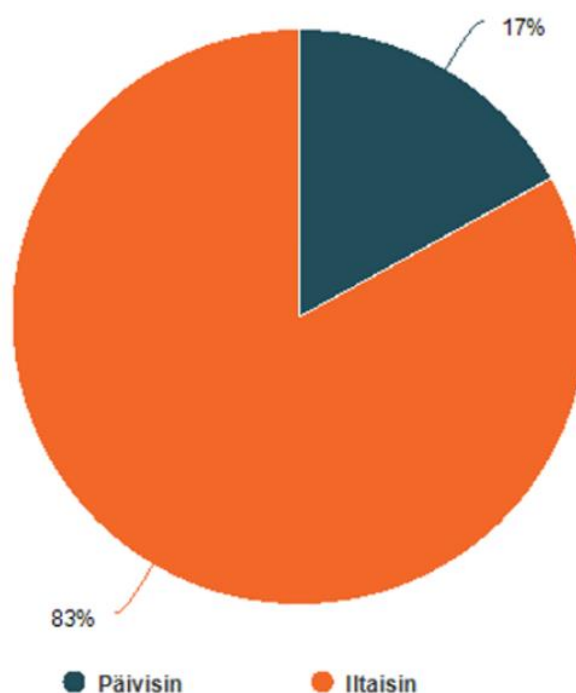
Kuvio 11. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Hyviä keinoja osallistua vanhempana varhaiskasvatukseen voisivat olla.”

Vanhemmat saivat valita useamman vaihtoehdon välillä tässä kysymyksessä ja valittuja vaihtoehtoja oli 65 kappaletta. Kyselyyn vastanneista vanhemmista 9 (69,2 %) oli sitä mieltä, että varhaiskasvatuskeskustelut ovat hyvä keino osallistua varhaiskasvatukseen. Vastaajista 9 (69,2 %) oli sieltä mieltä, että vanhempainillat ovat hyvä tapa osallistaa vanhempia. Vastaajista 8 (61,5 %) sitä mieltä, että luontoretki on hyvä tapa osallistua varhaiskasvatuksen toimintaan. Vastaajista 7 (53,8 %) oli sitä mieltä, että pikujoulutapahtuma olisi hyvä vaihtoehto. Vastaajista 6 (46,2 %) valitsi grillaustapahtuman. Päiväkodin ja vanhempien yhteisen retken valitsi 7 (53,8 %) vanhemmista. Sosiaalisen median valitsi 2 (15,4 %) vanhempaa. Vastaajista 8 (61,5 %) ajatteli, että isän-

/äitienpäiväaamiainen voisi olla hyvä tapa osallistua varhaiskasvatuksen toimintaan. Vastaajista 6 (46,2 %) Oli sitä mieltä, että liikuntatapahtuma voisi olla hyvä vaihtoehto ja 3 (23,1 %) vastaajista valitsivat kirpputorin osallistavaksi vaihtoehdoksi.

Osallistuisin päiväkodin tapahtumiin mieluiten

Vastaajien määrä: 12

Kuvio 12. Vanhempien (n=12) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Osallistun päiväkodin tapahtumiin mieluiten päivisin/ iltaisin.”

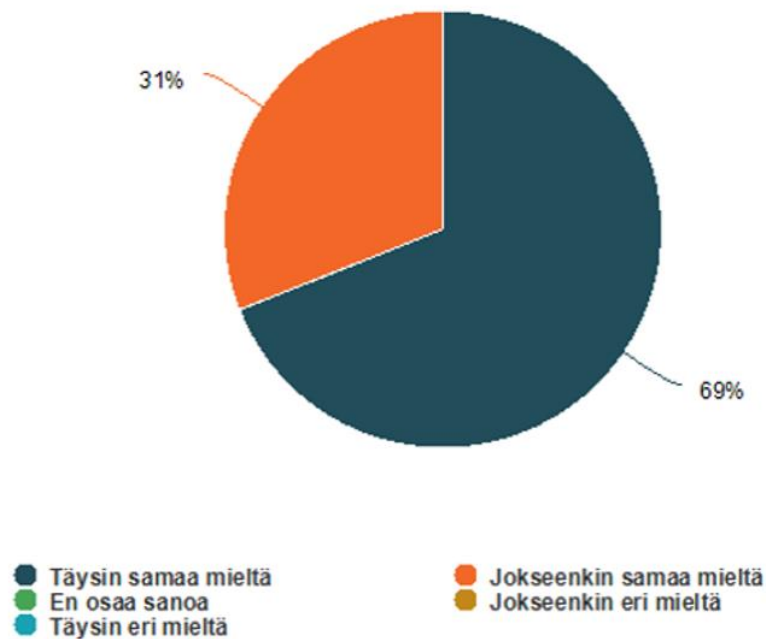
Kyselyyn osallistuneista vanhemmista 2 (16,7 %) oli sitä mieltä, että he osallistuisivat päiväkodin tapahtumiin mieluiten päivisin ja 10 (83,3 %) sitä mieltä, että iltaisin. Kyselyyn vastanneista 1 ei ollut vastannut tähän kysymykseen ollenkaan.

Kysymys numero 13 oli avoin kysymys: ”Miten sinä haluaisit osallistua päiväkodin arkeen?” Tähän kysymykseen vastasi neljä vanhempaa. Pari vastaajista nosti esille toivomusta retkistä tai muusta vastaavasta

pihatapahtuman järjestämisestä. Lisäksi vastauksissa nousi esille myös teemapäivät ja toiveita saada lisää valokuvia varhaiskasvatuksen arjesta, jotta vanhemmat näkisivät paremmin, miten lapsen päivä on sujunut.

Koen päiväkodin arkeen osallistumisen mukavaksi

Vastaajien määrä: 13

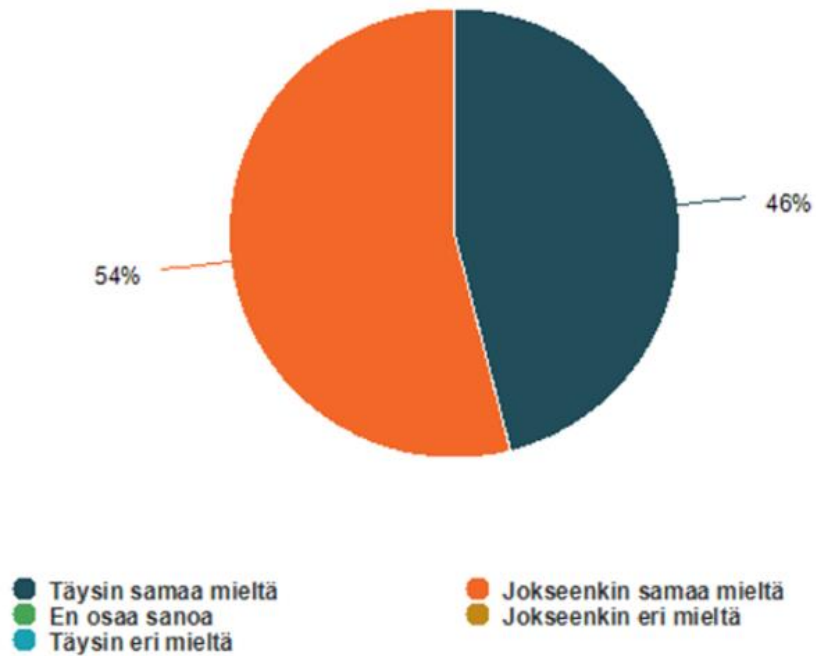

Kuvio 13. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Koen päiväkodin arkeen osallistumisen mukavaksi.”

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 9 (69,2 %) oli sitä mieltä, että päiväkodin arkeen osallistuminen on mukavaa ja 4 (30,8 %) olivat jokseenkin samaa mieltä siitä, että osallistuminen on mukavaa.

Koen vanhempana päiväkodin arkeen osallistumisen tärkeäksi

Vastaajien määrä: 13

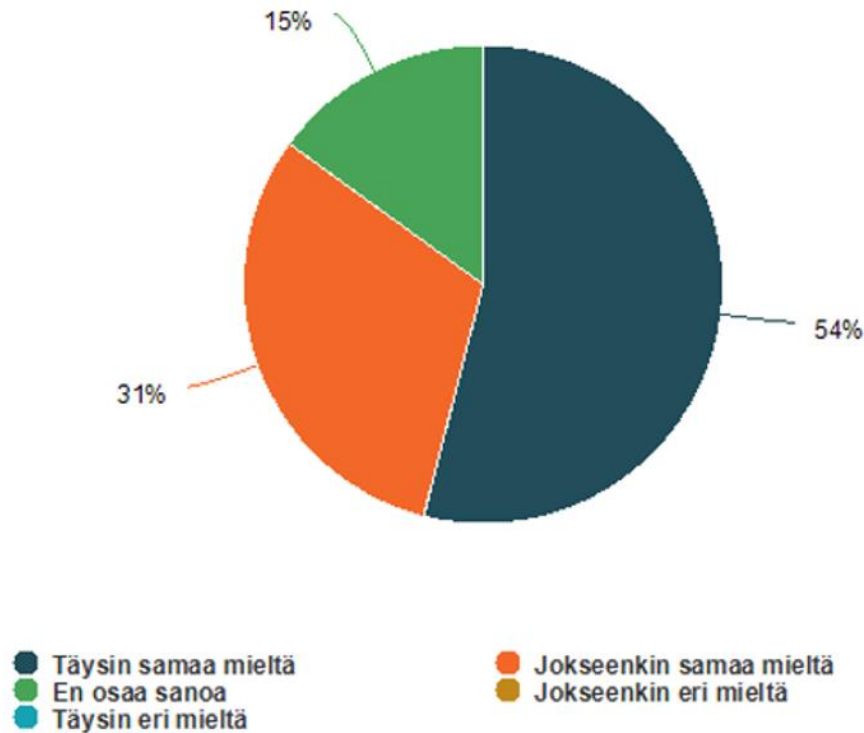

Kuvio 14. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Koen päiväkodin arkeen osallistumisen tärkeäksi.”

Vastaajista 6 (46,2 %) oli täysin samaa mieltä siitä, että he kokevat päiväkodin arkeen osallistumisen tärkeäksi. 7 (53,8 %) oli asiasta jokseenkin samaa mieltä.

Päiväkodin henkilökunnalle on helppo antaa palautetta

Vastaajien määrä: 13

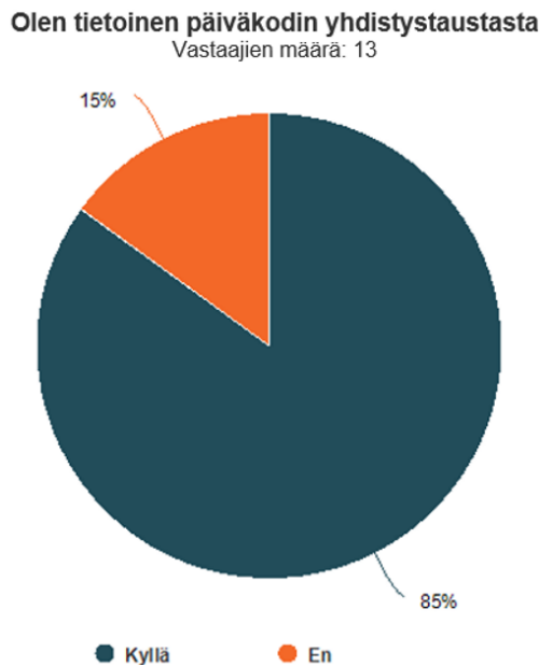
Kuvio 15. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan "Päiväkodin henkilökunnalle on helppo antaa palautetta."

Vastaukset jakautuivat kolmen vastausvaihtoehdon välille kysymyksessä 16. Kyselyyn vastanneista äideistä 7 (53,8 %) olivat täysin samaa mieltä siitä, että päiväkodin henkilökunnalle on helppo antaa palautetta. Jokseenkin samaa mieltä asiasta oli 4 (30,8 %) vastannutta ja 2 (15,4 %) ei osannut sanoa.

Kysymyksessä 17 selvitettiin: "Miten yhteistyö päiväkodin henkilökunnan kanssa sujuu?" Vastauksia tuli yhteensä 9 kappaletta. Jokaisessa vastauksessa tuli esille, että yhteistyö päiväkodin kanssa sujuu hyvin. Neljä vastaajista vastasivat, että yhteistyö sujuu hyvin ja neljä vastaajista vastasivat, että yhteistyö sujuu todella tai erittäin hyvin. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että yhteistyö päiväkodin kanssa sujuu loistavasti. Lisäksi vastauksista kävi myös ilmi, että kasvattajat ovat ymmärtäväisiä ja ammattitaitoisia, sekä heitä on

helppo lähestyä ja he ovat joustavia. Yhdessä vastauksessa nousi esille myös se, että joskus kiire vaikuttaa siihen, miten päivän tapahtumista ehditään viestittämään mutta kiireestä huolimatta kasvattajat yleisesti ottaen ehtivät viestimään päivän tapahtumista siten, että päivän kulusta saa aina jonkinlaisen kokonaiskäsityksen. Samassa vastauksessa nousi esille myös se, että kasvattajien kanssa on helppo kommunikoida.

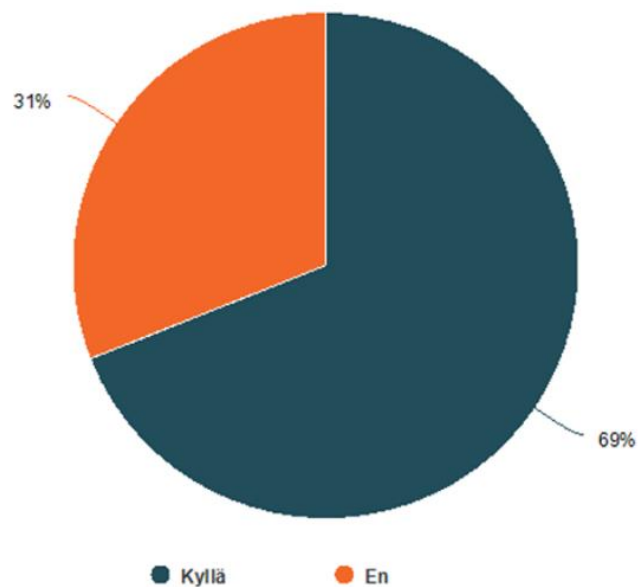
6.4 Vanhempien ajatuksia yhdistystoiminnasta

Kuvio 16. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Olen tietoinen päiväkodin yhdistystaustasta.”

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 11 (84,6 %) olivat tietoisia päiväkodin yhdistystoiminnasta ja 2 (15,4 %) eivät olleet tietoisia päiväkodin yhdistystoiminnasta.

Koen saaneeni tarpeeksi tietoa yhdistystoimintaan osallistumisesta
Vastaajien määrä: 13

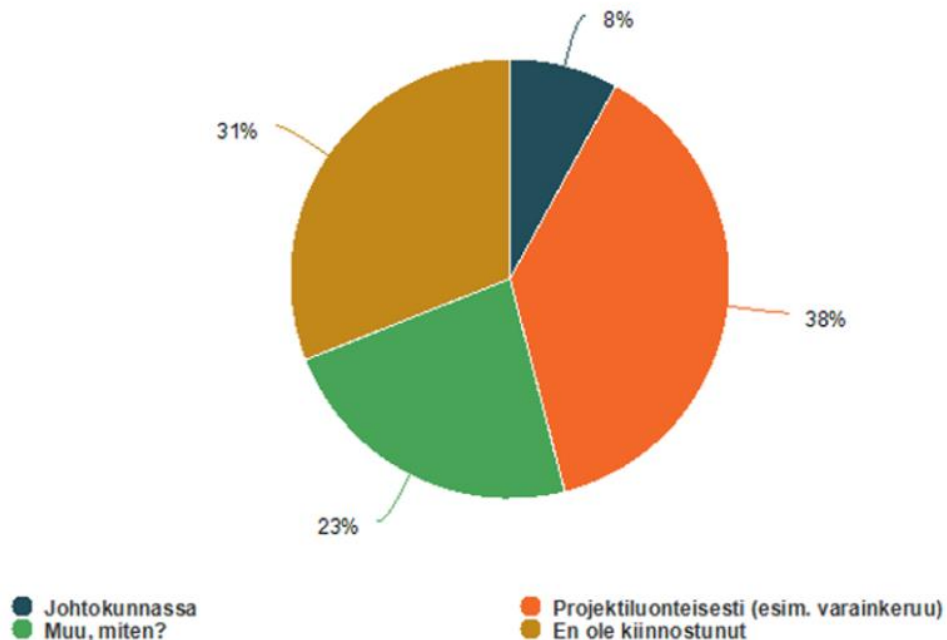

Kuvio 17. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan "Koen saaneeni tarpeeksi tietoa yhdistystoimintaan osallistumisesta."

Kyselyyn vastanneista 9 (69,2 %) kokivat saaneensa tarpeeksi tietoa yhdistystoimintaan osallistumisesta ja 4 (30,8 %) kokivat, että eivät ole saaneet tarpeeksi tietoa yhdistystoiminnasta.

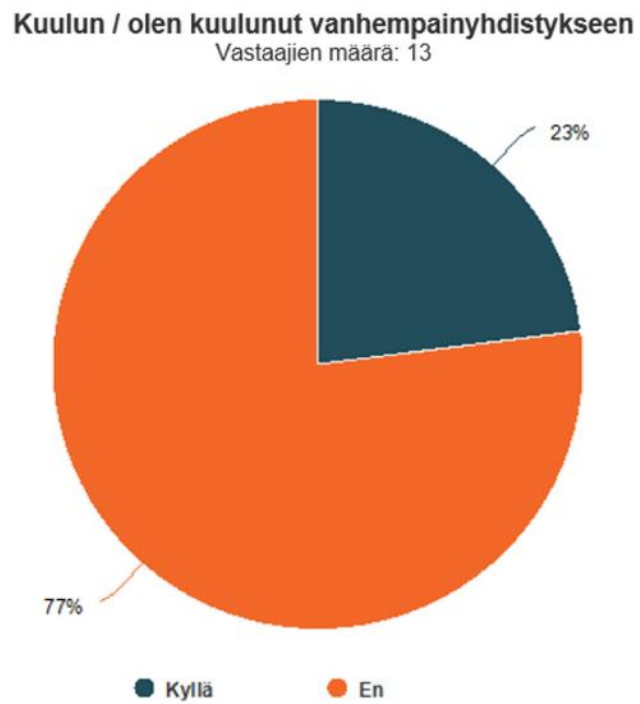
Olen mahdollisesti kiinnostunut osallistumaan vanhempainyhdistyksen toimintaan

Vastaajien määrä: 13

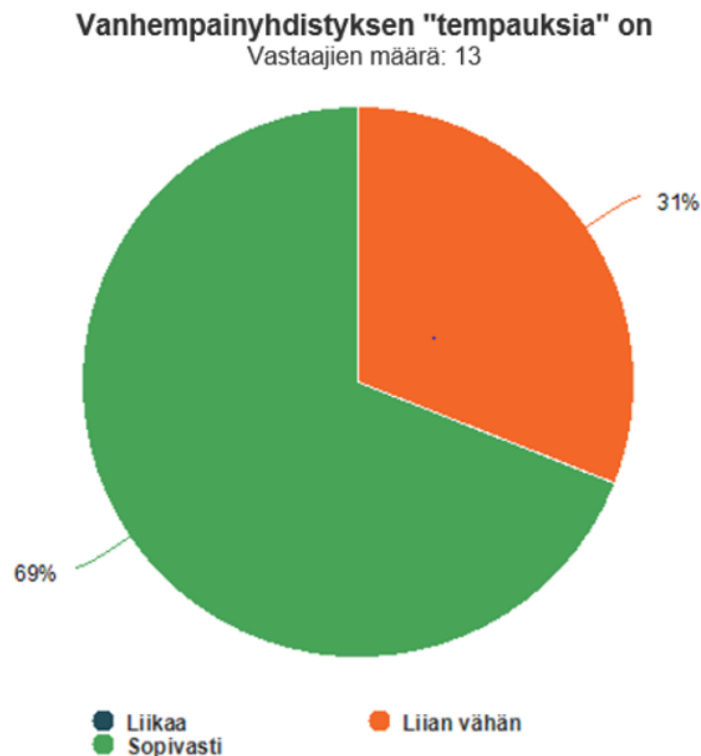
Kuvio 18. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Olen mahdollisesti kiinnostunut osallistumaan vanhempainyhdistyksen toimintaan.”

Kysymyksessä 20 vastaukset jakoutuivat neljän vastausvaihtoehdon välille ja lisäksi kysymyksessä tuli kolme avointa vastausta. Kyselyyn vastanneista äideistä 1 (7,7 %) vastasi, että olisi kiinnostunut johtokunnan toiminnasta. Vastanneista 5 (38,4 %) vastasi, että olisi kiinnostunut projektiluontoisesta toiminnasta. Vanhemmista 3 (23,1 %) valitsivat ”muu, miten?” vaihtoehdon ja kertoivat avoimessa osiossa, että toivoisivat saavansa lisää tietoa toiminnasta, osa-aikaisesti tai että ei osaa sanoa. Kyselyssä 4 (30,8%) vastasivat, että eivät ole kiinnostuneita vanhempainyhdistyksen toiminnasta.

Kuvio 19. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan ”Kuulun/ olen kuulunut vanhempainyhdistykseen.”

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 3 (23,1 %) kuuluu tai ovat kuuluneet vanhempainyhdistykseen ja 10 (76,9 %) vastanneista eivät ole.

Kuvio 20. Vanhempien (n=13) vastaukset kysymyslomakkeen kohtaan "Vanhempainyhdistyksen tempauksia on."

Vanhemmista, jotka kyselyyn osallistuivat 4 (30,8 %) kokivat, että vanhempainyhdistyksen tempauksia on liian vähän ja 9 (69,2 %) kokivat, että niitä on sopivasti.

Kysymys 23 oli myös avoin kysymys: "Mitkä asiat houkuttelisivat sinut mukaan vanhempainyhdistystoimintaan?" Kysymykseen vastasivat kuusi vanhempaa. Kolme vastaajista vastasivat, että selkeämpi kuva toiminnasta ja siitä viestiminen voisi lisätä kiinnostusta vanhempainyhdistystoimintaa kohtaa. Lisäksi toiminnasta voisi järjestää erilaisia kokoontumisia ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kaksi vastaajista kertoivat, että eivät pysty sitoutumaan tai osallistumaan yhdistyksen toimintaan omista työkiireistä tai kiinnostuksen puutteesta johtuen. Yksi vastaajista vastasi, että vaikuttaminen päiväkodin toimintaan voisi houkutella paremmin mukaan vanhempainyhdistystoimintaan.

7 Pohdinta ja johtopäätökset

7.1 Opinnäytetyön tulosten tarkastelu

Opinnäytetyössä selvitimme Preitilän päiväkodin ja lasten huoltajien välistä yhteistyötä, jolla on tärkeä merkitys varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Huoltajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä on huomattava vaikutus lapsen kehitykseen ja kasvatukseen. Onnistunut yhteistyö perustuu luottamukseen ja kunnioittavaan vuorovaikutukseen. Yhteistyön tarkoituksena on jakaa lapsen päiväkodin arjessa tapahtuvia asioita vanhempien kanssa. Yhteistyön toteutuminen edellyttää aktiivisuutta molemmilta osapuolilta, mutta erityisesti varhaiskasvatuksen henkilöstöltä. (Opetushallitus 2018.)

Toimeksiantajan pyynnöstä tutkimme vanhempien osallisuutta ja päiväkodin ja vanhempien välistä yhteistyötä itse varhaiskasvatuksen sekä päiväkodin toimintaa johtavan yhteisötoiminnan näkökulmasta. Kyselyssä tämä yhteistyö jakautui kolmeen pääteemaan: päiväkodin ja huoltajien väliseen vuorovaikutukseen, huoltajien osallistumiseen päiväkodin arkeen sekä päiväkodin yhdistystoimintaan. Aineiston keräsimme lähettämällä päiväkodin välityksellä vanhemmille kyselyn, jossa oli niin monivalintakysymyksiä kuin avoimiakin kysymyksiä yhteistyön pääteemoista. Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa päiväkodin ja huoltajien välisen yhteistyön nykytilanne sekä mahdolliset kehitys- tai muutostarpeet yhteistyöhön liittyen.

Nykyaikana miespuolisten huoltajien osallistuminen sekä lapsen että kodin hoitoon on muuttunut aktiivisemmaksi ja tämä näkyy myös päiväkodin arjessa. Kaikki kyselyyn saaduista vastauksista (13) oli kuitenkin naispuolisten huoltajien antamia vastauksia, mikä on linjassa myös siihen sukupuolijakaumaan, miten lasten huoltajat osallistuvat varhaiskasvatuskeskusteluihin. Tuloksia analysoidessa oli huomioitava se, että kaikki vastaukset olivat naistenpuolisten huoltajien antamia, eivätkä edusta molempien sukupuolien näkemystä kyselyn aiheeseen. (Alasuutari 2010, 127-128.)

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä selvitimme, millaisia kokemuksia vanhemmilla on päiväkodin kanssa koetusta yhteistyöstä ja osallisuudesta. Kyselyn tulosten mukaan päiväkodin kanssa tehtävä yhteistyö, sekä vanhempien osallisuuden toteutuminen ja osallistuminen sen kehittämiseen on sujuvaa. Yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen liittyvissä monivalintakysymyksissä yksikään vastaajista ei ollut eri mieltä tai täysin eri mieltä yhteistyön ja osallisuuden toimivuudesta, joten positiiviset kokemukset päiväkodin kanssa tehtävästä yhteistyöstä sekä koetusta osallisuudesta ovat yleistettävissä vastaajien keskuudessa.

Onnistuneen varhaiskasvatuksen keskeisempiä edellytyksiä on päiväkodin ja huoltajien välinen yhteistyö sekä molempien osapuolien onnistuminen osana lapsen kokonaisvaltaista kasvatusta. Vanhempien osallisuudella varhaiskasvatuksen arkeen on suuri merkitys niin päiväkodille kuin perheelle itselleen, tämän vuoksi erilaisten keinojen kehittäminen vanhempien osallistamiseksi muillakin tavoin kuin varhaiskasvatussuunnitelmaa yhdessä laatien on tärkeää, jotta jokainen vanhempi voisi löytää itselleen sopivan ja hyvältä tuntuvan tavan osallistua. (Ahonen 2017, 243-245.)

Kyselyn tulosten perusteella päiväkotitoiminta onnistuu erityisen hyvin varhaiskasvatukseen liittyvässä kommunikoinnissa lasten huoltajien kanssa. Vastaajien tyytyväisyys korostuu kyselyn monivalintakysymysten lisäksi myös avoimissa kysymyksissä, joissa vuorovaikutusta ja yhteistyötä kiitellään käytännössä poikkeuksetta. Kasvatuskumppanuuden onnistumisen keskeinen edellytys on toimiva vuorovaikutus huoltajien ja päiväkodin välillä. Näin ollen päiväkotitoiminta viestinnässä onnistumisellaan mahdollistaa laadukkaan päivähoiton toteutumisen. (Koivunen 2009, 151-152.)

Osallisuus voidaan jakaa neljään osaan: tiedon saamiseen, suunnitteluun osallistumiseen, päätöksentekovaltaan ja omaan toimintaan (Mäkisalo-Ropponen 2016, 16). Nämä osallisuuden osa-alueet näkyvätkin myös kyselymme tuloksissa. Tuloksissa näkyy, kuinka vanhemmat kokevat saavansa

kattavasti tietoa päiväkodin arjesta ja tapahtumista. Vastauksista nousi esille, että vanhemmat kokevat heillä olevan riittävä mahdollisuus osallistua varhaiskasvatukseen suunnitteluun sekä toteutukseen. Vanhempien vastauksien perusteella voidaan myös yleistää, että vanhemmat kokevat heillä olevan päätöksentekovoimaa lastensa varhaiskasvatusta koskevilla asioilla. Neljäs osallisuuden osa-alue aiheutti kyselyn tuloksissa hieman hajontaa ja epävarmuutta, sillä osa vastaajista koki epätietoisuutta omista odotuksista varhaiskasvatukseen osallistumisesta.

Toisena tutkimuskysymyksenä selvitimme tarkemmin, miten vanhemmat itse haluavat osallistua päiväkodin arkeen. Tutkimuskysymyksen vastauksissa oli enemmän hajontaa kuin muiden kysymysten vastauksissa. Tulosten perusteella osa vanhemmista koki, että heitä voisi osallistaa päiväkodin arkeen vielä enemmän sekä tietoa päiväkodin toiminnasta voisi olla paremmin saatavilla. Osa myös kaipasi enemmän kotiin päin tehtävää viestintää. Vanhempien koettuun osallisuuden tunteeseen vaikuttivat myös heidän epätietoisuutensa heidän omista odotuksista varhaiskasvatukseen toiminnalle. Päiväkodin arkeen osallistumisesta esitimme kyselyssä kysymyksen, jossa oli tarjottu eri vaihtoehtoja päiväkodin toimintaan osallistumiselle. Erityisesti kolme vaihtoehtoa korostui: varhaiskasvatuskeskustelut, vanhempainillat ja luontoretket. Yli 60 % vastaajista oli valinnut nämä vaihtoehdot. Muut vaihtoehdot jäivät 50 % pintaan tai alle.

Osana kasvatuskumppanuutta päiväkodin tulisi pohtia viestintää osallisuuden tärkeydestä ja mahdollisuuksista. Kehittämällä huoltajien ymmärrystä osallisuuden mahdollisuuksista viestinnän keinoin voidaan parantaa niin kasvatuskumppanuuden laatua kuin myös monipuolisuutta. Toimivan kasvatuskumppanuuden saavuttaminen vie aikaa ja vaatii molempien osapuolien aktiivisuutta sekä luottamuksellista suhdetta. Toimiva kasvatuskumppanuus vahvistaa vanhempien kokemusta siitä, että heidät ja heidän tarpeensa huomioidaan ja he tulevat kuulluksi. Tarpeiden huomioiminen

vahvistaa kunnioitusta osapuolien välillä, mikä vahvistaa luottamuksen rakentumista entisestään. (Hujala & Turja 2016, 85-86.)

Kolmantena tutkimuskysymyksenä selvitimme vanhempien ajatuksia päiväkodin yhdistystoiminnasta. Tutkimustuloksista nousi esille, että kyselyyn vastanneista vanhemmista pari eivät olleet edes tietoisia yhdistystoiminnasta. Kyselyyn vastanneista vanhemmista 30,8 % kokivat, että he eivät ole saaneet tarpeeksi tietoa yhdistystoiminnasta. Vanhemmista kuitenkin 69,2 % olivat kyselyssä ilmaisseet, että olisivat kiinnostuneita yhdistystoimintaan osallistumisesta erilaisin tavoin. Yhdistystoiminnasta tiedottamisessa voisi olla vielä kehitettävää ja siitä kattavammin tiedottaminen voisi olla tarpeellista vanhemmille, esimerkiksi vanhempainillassa tai muita viestintäkanavia pitkin.

Päiväkodin ja huoltajien yhteistyötä yhdistystoiminnan näkökulmasta tarkastellen hankaloittaa vanhempien tietämättömyys yhdistystoiminnasta. Vastaajien keskuudessa yhdistystoimintaa kohtaan on paljon kiinnostusta, mutta vastaajat kokevat, että informaatiota yhdistystoiminnasta tulisi olla enemmän saatavilla. Kattavampi tietoisuus yhdistystoiminnasta voisi myös lisätä vanhempien osallisuutta päiväkodin arkeen, sillä vanhempainyhdistys voi olla osana kehittämässä päiväkodin toimintaa sekä päiväkodin ja kotien välistä yhteistyötä. Vanhempien tietämys siitä, että vanhempainyhdistyksen toiminta perustuu aina vapaaehtoisuuteen, sekä jäsenten omaan innostukseen ja voimavaroihin, voisi lisätä entisestään kiinnostusta yhdistystoimintaan osallistumisesta. (Vanhempainliitto 2020, 5.)

Kyselyn avoimissa kysymyksissä nousi huomattavasti enemmän positiivisia kuin negatiivisia kommentteja päiväkodin toiminnasta. Kyselyyn vastanneista vanhemmista valtaosa vaikuttivat olevan tyytyväisiä heidän ja päiväkodin väliseen yhteistyöhön ja kyselyyn vastanneiden tulosten perusteella käy ilmi, että päiväkotitoiminta on onnistunut hyvin laadukkaana yhteistyön mahdollistamisessa lasten huoltajien kanssa. Yhteistyön pääteemoista vuorovaikutus on se, jossa päiväkotitoiminta on onnistunut erityisen hyvin. Kyselyn vastauksissa kehityskohteeksi

korostui päiväkodin yhdistystoiminnasta viestiminen sekä tietoisuuden lisääminen vanhempien mahdollisuuksista osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Osassa vastauksissa kävi kuitenkin ilmi, että osallisuutta voisi jatkossakin kehittää ja etenkin informaatiota päiväkodin yhdistystoiminnasta kaivattaisiin enemmän. Koemme, että vähäisestä vastausmäärästä huolimatta saimme kyselyn avulla toimeksiantajan toivomia vastauksia osallisuuden kehittämiseen, etenkin yhdistystoiminnan näkökulmasta. Kyselyn vastauksien perusteella päiväkodin varhaiskasvatuksen toteutumisesta jäi myönteinen kuva. Yhteistyö päiväkodin vanhempien ja henkilöstön välillä toimii selvästi hyvin ja kyselyssä saatujen vastauksien perusteella yhteistyö ja osallisuus tulee varmasti kehittämään jatkossakin entistä parempaan suuntaan.

Jatkotutkimukset eivät meidän mielestä ole tarpeellisia tai aiheellisia. Meidän kehittämisehdotuksemme päiväkodille on viestinnän lisääminen vanhempien ja päiväkodin arkeen. Tämä kehittämiskohde nousi kyselystä esille vanhempien puolesta. Tiedottamisen lisääminen saattaisi lisätä vanhempien kiinnostusta päiväkodin toimintaa, kuten esimerkiksi vanhempainyhdistystoimintaa kohtaa. Päiväkoti voisi järjestää vanhemmille infotilaisuuksia koskien päiväkodin yhdistystoimintaa ja sopia vanhempien kanssa yhdessä toivotuista osallisuuden toimintamalleista jatkoa ajatellen.

7.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Kysely lähetettiin 28 perheelle ja siihen vastasi 13 perhettä, vastausprosentiksi muodostuikin 46 %. Päiväkodin koosta ja vastaajien aktiivisuudesta johtuva vastausten vähyys aiheuttaa haasteita reliabiliteetin näkökulmasta, koska yksittäisten vastausten vaikutus tulosten tarkkuuteen on suurempi. Reliabiliteetti kertoo mittauksen toistettavuudesta ja miten luotettavasti tuloksia voidaan mitata. Mikäli tulokset toistuvat, on mittaus silloin reliabeeli, eli luotettava. (Heikkilä 2004, 186-187.)

Tutkimuksille on asetettu kolme tärkeää eettistä vaatimusta. Nämä aiheet ovat tutkimusaiheen valinta, tutkimuskohteena olevien henkilöiden kohtelu ja rehellisyys tutkimustyössä. (Hirsijärvi ym. 1997, 27-29.) Opinnäytetyötämme suunnitellessa ja toteuttaessa mietimme paljon eettisiä vaatimuksia, sillä meille oli tärkeää kunnioittaa kohderyhmää ja heidän yksityisyytensä läpi opinnäytetyön työstämisen. Tulimme yhdessä siihen loppupäätelmään, että vastaajien on helpompi antaa rehellisiä vastauksia anonyymisti, joten silloin myös luotettavien vastauksien saaminen on todennäköisempää.

Ensimmäinen eettinen vaatimus on tutkimusaiheen valinta. Tutkimusaihetta valittaessa tulee miettiä, mikä on tutkimuksen kohderyhmä ja kenen ehdoilla tutkimusta toteutetaan. Lisäksi on tärkeä pystyä perustelemaan, miksi kyseinen aihe on valittu. (Hirsijärvi ym. 1997, 27.) Opinnäytetyömme on lähdetty toteuttamaan toimeksiantajan toiveiden ja ehtojen mukaisesti. Tutkimuksen kohderyhmä oli päiväkodin lapsien vanhemmat. Päiväkodille oli merkityksellistä selvittää, miten vanhemmat kokevat yhteistyön sujuvan, osallisuuden toteutuvan sekä, kuinka paljon tietoutta heillä on päiväkodin yhdistystoiminnasta. Tutkimustulosten avulla päiväkotitoiminta pystyy kehittämään omaa toimintaansa kyselystä esille nousseiden kehityskohteiden perusteella.

Toisessa eettisessä vaatimuksessa nousee esille tutkimuskohteena olevien henkilöiden kohtelu ja kuinka henkilöille annetaan tietoa tutkimuksesta ja sen toteuttamisesta. Lisäksi on kerrottava myös, miten tutkimuskohteena olevien henkilöiden suostumus on hankittu. (Hirsijärvi ym. 1997, 28.) Opinnäytetyötä aloittaessa ja tutkimuskyselyä laatiessa lähetimme vanhemmille saatekirjeet toimeksiantajan välittämänä. Saatekirjeessä oli kerrottu, miksi tutkimusta tehdään, mitä tutkitaan ja ketkä tutkivat. Saatekirjeessä oli meidän yhteystietomme, mikäli vanhemmat olisivat kaivanneet lisätietoa tutkimuksesta. Saatekirjeessä korostimme, että kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja anonyymiä. Toimeksiantaja ja kyselyn laatijat eivät saisi tietoonsa, ketkä kyselyyn ovat vastanneet. Tutkimuksessa käy kuitenkin ilmi päiväkodin nimi.

Tutkimustyön kolmas eettinen vaatimus on rehellisyys. Epärehellisyyttä tulee välttää tutkimustyön kaikissa vaiheissa ja osioissa. Tämä tarkoittaa, että tuloksia ei vääristellä tai yleistetä, eikä tuloksista raportoiminen saa olla harhaanjohtavaa. (Hirsjärvi ym. 1997, 29.) Opinnäytetyössämme pyrimme noudattamaan kaikkia tutkimustyön eettisiä vaatimuksia. Tutkimustuloksista olemme raportoineet rehellisesti, juuri kuten kyselyn vastauksista on kehityskohteet ja positiiviset asiat nousseet esille. Olemme tutkimustuloksia raportoidessa kertoneet jokaisen kysymyksen kohdalla vastaajien lukumäärän. Olemme myös huomioineet saatekirjeessä luvattuja asioita kyselyssä ja kyselyn tuloksia raportoidessa, kuten että vastaajat pysyvät anonyymina koko tutkimusprosessin läpi.

Vastaajien näkemyserot eri kysymyksissä olivat melko vähäisiä. Kyselystämme saadut tulokset ovat yleistettävissä, sillä monivalintakysymyksien vastauksissa oli vain hieman hajontaa ja vastaukset olivat myötämielisiä.

Monivalintakysymyksiä kyselyssämme oli 12, joista vain kahden kysymyksen vastauksessa ilmeni hajontaa ja erimielisyyttä. Kyselystä saadut vastaukset ovat mielestämme yleistettävissä Preitilän päiväkodin tarpeisiin, sillä vastaajat ovat todella yksimielisiä päiväkodin toiminnasta ja osallisuuden kokemuksesta.

Toimeksiantaja pääsi vaikuttamaan kyselyn asiasisältöön ennen kyselyn lähettämistä vanhemmille, jonka avulla oli tarkoitus varmistua siitä, että kyselyn avulla mitataan yhdessä toimeksiantajan kanssa sovitusta asioista. Kyselyä muokattiin kerran toimeksiantajan toiveiden perusteella. Testasimme kyselyä myös toisillamme, jotta varmistuimme siitä, että se on selkeä kokonaisuus ja kaikki vanhemmat pystyisivät siihen osallistumaan vaivatta. Emme saaneet kyselystä negatiivista palautetta tai muitakaan tiedusteluja vanhemmilta, joten kysely ilmeisesti toimi vastaajilla ongelmitta.

Emme tavanneet kyselyyn vastanneita vanhempia kertaakaan tutkimuksen aineiston keruun aikana, sillä kyselyn toteutuksen aikana pandemia rajoitti ylimääräisiä kokoontumisia. Uskomme, että tällä on merkitystä kyselystä

saatujen vastauksien laadulla sekä määrällä. Lähtökohtaisesti vanhempien olisi varmasti helpompi vastata kysymyksiin, jos heidän kanssa olisi voinut keskustella kasvotusten. Sähköiset kyselyt voidaan hoitaa nopeammin ja huolimattomammin kun fyysisesti asioista keskustellen. Etuamme ei myöskään ajanut se, että emme ole päiväkodin henkilökuntaa, joten emme ketään kyselyyn vastanneista ole koskaan tavanneet. Luottamussuhdetta ei luonnollisesti silloin myöskään ole vanhempien kanssa päässyt kehittymään, mikä voi osalle olla haastava tilanne kyselyyn vastatessa.

Positiivinen puoli toisaalta on se, että vaikka kysely onkin anonyymi, osan vanhemmista on varmasti ollut jopa helpompi vastata kyselyyn, jonka on laatinut heille tuntemattomat henkilöt. Ennen kyselyn toteuttamista lähetimme vanhemmille saatekirjeen, jossa kerroimme tulevasta kyselystä. Saatekirje välitettiin vanhemmille toimeksiantajan kautta. Kyselyn saatekirjeessä vanhemmille kerrottiin, ketkä kyselyä toteuttavat ja miksi. Saatekirjeessä vanhempia informoitiin myös siitä, että kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja anonyymiä, joten vanhempien sekä heidän lapsien henkilöllisyys ei paljastu missään vaiheessa kyselyä tai tulosten purkamista meille, eikä myöskään toimeksiantajalle. Kyselyyn vastaamalla vanhemmat kuitenkin tiesivät, että kyselyn vastauksia käytetään päiväkodin toiminnan kehittämiseksi.

7.3 Pohdintaa opinnäytetyöprosessista

Aloitimme opinnäytetyömme syksyllä 2021 ja se valmistui syksyllä 2022. Työstimme opinnäytetyötä vuoden ajan säännöllisesti ja tunnollisesti, joten uskomme, että pystyimme opinnäytetyöllämme vastaamaan toimeksiantajan toiveisiin. Olimme toimeksiantajaan yhteydessä opinnäytetyön aikana aina ajoittain ja kysymyksiä herätessä. Saimme nopeasti vastauksia mieltä askarruttaviin kysymyksiin, sekä kehitysehdotuksia, mikä edesauttoi opinnäytetyön säännöllistä työstämistä ja parantelua. Päädyimme opinnäytetyön aiheeseen sen ajankohtaisuuden ja merkityksellisyyden vuoksi.

Opinnäytetyö tuntui aluksi melko työläältä, mutta vauhtiin päästyämme ja suunnitelman valmiiksi saatuaamme tutkimuksen työstäminen alkoi sujua. Erityisesti aineiston keruu jännitti: saisimmeko tarpeeksi vastauksia? Kohdejoukko oli melko pieni, jonka vuoksi vastausten riittävyys jännitti. Saimme kuitenkin sen verran vastauksia, että pääsimme niitä hyödyntämään. Toki olisimme toivoneet vastauksia enemmänkin. Olisi ollut mielenkiintoista saada vastauksiin myös isien näkemyksiä. Pohdittavaksi jääkin, olisiko vastauksia kenties kertynyt enemmän jollain muulla aineistonkeruumenetelmällä. Sekin on mahdollista, että vastaamatta jättäneet eivät nähneet tarvetta osallisuutensa kehittämiseksi.

Opinnäytetyö oli aikaa vievä prosessi kaikin puolin ja ei ollut sellaista viikkoa, että sen parissa ei olisi työskennelty. Uskommekin, että opinnäytetyö on kasvattanut meitä ammatillisesti paljon, sillä sitä työstäessä tuli opittua runsaasti uutta ja sisäistettyä vanhaa teoretietoa. Opimme myös käytännössä siitä, miten tutkimusta työstetään ja toteutetaan. Varhaiskasvatuksen teoretiedon lisäksi opimme myös käytännön asioita päiväkodin arjesta ja kehitystoiminnasta. Meille oli suuri ilo ja kunnia olla osana toteuttamassa toimeksiantajan toiveita heidän päiväkotinsa tarpeita ajatellen. Toivomme, että toimeksiantaja saa opinnäytetyöstämme tarvittavat tiedot, millä he pystyvät kehittämään toimintaansa entisestään haluttuun suuntaan ja että työmme vastasi kaikin puolin toimeksiantajan toiveita.

Lähteet

Ahonen, L. 2017. Haastavat kasvatustilanteet – Lämpimän vuorovaikutuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Alasuutari, M. 2010. Suunniteltu lapsuus. Tampere: Vastapaino.

Halme, N.; Vuorisalmi, M. & Perälä, M-L. 2014. Tuki, osallisuus ja yhteistoiminta lasten ja perheiden palveluissa – Työntekijöiden näkökulma. Raportti 4/2014.

Helsinki: Terveystieteiden tutkimuskeskus.

Heikkilä, K-M. & Kajan, H. 2021. Osallisuutta arkeen! Pedagoginen dokumentointi vahvistaa lapsen osallisuutta varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. Teoksessa Fonsén, E.; Koivula, M.; Korhonen, R. & Ukkonen-Mikkola, T. 2021. Varhaiskasvatuksen asiantuntijat – Yhteistyössä eteenpäin. Tampere: Suomen varhaiskasvatus ry.

Heikkilä, T. 2014. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Helin, E., Kola-Torvinen, P. & Tarkka, K. 2018. Osallisuus ja osallistuminen varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa. Teoksessa Kangas, J., Vlasov, J., Fonsén, E. & Heikka, J. 2018. Osallisuuden pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa 2 – Suunnittelu, toteutus ja kehittäminen. Tampere: Suomen varhaiskasvatus ry.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Kirjayhtymä.

Hokkanen, L. 2014. Autetuksi tuleminen. Valtaistavan sosiaalisen asianajon edellyttämät toimijuudet. Rovaniemi: Lapin Yliopistokustannus.

Hujala, E. & Turja, L. 2017. Varhaiskasvatuksen käsikirja. 4. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Järvinen, K. & Mikkola, P. 2015. Oletko sä meidän kaa? Näkökulmia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Pedatieta Oy.

Karhuniemi, T. 2013. Yhteistyön muodot ja viestinnän välineet. Teoksessa

Lämsä, A-L. 2013. Verkosto vahvaksi - Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Jyväskylä: PS-kustannus.

- Kekkonen, M. 2014. Perheiden lastenhoitojärjestelyt ja tyytyväisyys päivähoitopalveluihin. Teoksessa Lammi-Taskula, J. & Karvonen, S. 2014. Lapsiperheiden hyvinvointi 2014. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Koivisto, J., Isola, A. & Lyytikäinen M. 2018. Osallisuus kuuluu kaikille: Innokylän innovaatiokatsaus. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos.
- Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Mahkonen, S. 2018. Vuoden 2018 varhaiskasvatustilasto. Helsinki: Edita.
- Mäkisalo-Ropponen, M. 2016. Kohti yhdessä tekemisen kulttuuria. Helsinki: Draamatyö.
- Nurmi, S. & Rantala, K. 2011. Näyn ja kuulun - Lapsen etu ja osallisuus. Helsinki: LK-Kirjat: PKT-poikien ja tyttöjen keskus.
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2018. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Opetushallitus 2018. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Määräykset ja ohjeet 2018:3a. Viitattu 3.3.2022. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2018.pdf
- Opetushallitus 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Viitattu 11.9.2022. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: <https://eperusteet.opintopolku.fi/eperusteet-service/api/dokumentit/8274670>
- Pajulammi, H. 2014. Lapsi, oikeus ja osallisuus. Helsinki: Talentum Media Oy.
- Parrila, S. & Fonsén, E. 2016. Arviointimenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto. Teoksessa Parrila, S. & Fonsén, E. 2016. Varhaiskasvatuksen pedagoginen johtajuus – Käsikirja käytännön työhön. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Preitilän päiväkotit. Non datum. Viitattu 16.2.2022. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: <http://www.preitilanpaivakoti.fi/>
- Roos, P. 2016. Mitä kuuluu? Lapsen kertomukset ja osallisuus päiväkotiarjessa. Vaasa: Waasa Graphics Oy.
- Rosengren, P. & Törrönen, A. 2008. Yhdistystoiminnan avaimet. Helsinki: Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry.

Suomen Vanhempainliitto. 2020. Vanhempainyhdistyksen perustamisopas. Viitattu 27.3.2022. Saatavilla sähköisesti osoitteessa:

<https://vanhempainliitto.fi/wp-content/uploads/2020/08/perustamisopas2020.pdf>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Varhaiskasvatuslaki 13.7.2018/540. Annettu Helsingissä 13.7.2018. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: <https://www.finlex.fi/>

Venninen, T.; Leinonen, J.; Rautavaara-Hämäläinen, M. & Purola, K. 2011. ”Lähes aina haettaessa sanotaan, että ihan ok päivä – mitä se lopulta tarkoittaa?” Lasten vanhempien ja henkilökunnan osallisuus pääkaupunkiseudun päiväkodeissa. Työpapereita 2011:2. Socca Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus.

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Jyväskylä: Gummerus.

Vuorenmaa, M. 2016. Äitien ja isien osallisuus perheessä ja lasten palveluissa sekä osallisuuteen yhteydessä olevat tekijät. Väitöskirja. Tampere: Tampereen Yliopisto. Terveystieteiden yksikkö.

Saatekirje vanhemmille

Hei!

Olemme kolmannen vuoden sosionomiopiskelijoita Turun Ammattikorkeakoulusta ja teemme opinnäytetyötä Preitilän päiväkodille. Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia ja kehittää vanhempien osallisuutta päiväkodin arjessa. Keräämme aineiston opinnäytetyötä varten päiväkodin lasten vanhemmille suunnatun sähköisen kyselyn avulla, johon toivommeikin teidän vastaavan.

Kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja anonyymiä. Kenenkään henkilöllisyys ei käy vastauksista ilmi. Kyselyn vastauksia tullaan hyödyntämään opinnäytetyössämme sekä Preitilän päiväkodin toiminnan kehittämässä. Jos teillä on kysyttävää opinnäytetyöstä tai kyselystä, otattehan meihin yhteyttä sähköpostitse.

Kiitokset jo etukäteen vastauksista! Tavoitteena on kehittää päiväkodin toimintaa entistä enemmän juuri teitä vanhempia kuunnellen.

Ystävällisin terveisin

Nella Lukkala & Kia Siefen

Yhteystiedot: nella.lukkala@edu.turkuamk.fi & kia.siefen@edu.turkuamk.fi

Kysely vanhemmille   *Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa*

1. Vastaja on lapsen
  - Äiti
  - Isä
  - Muu huoltaja

2. Toiveeni lapseni varhaiskasvatuksesta on otettu huomioon
  - Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä

3. Saan osallistua tarpeeksi lapseni varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen
  - Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä

4. Minulla on riittävästi aikaa ja mahdollisuuksia keskustella päiväkodin henkilökunnan kanssa
  - Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä

5. Päiväkodin henkilökunnalla on tarpeeksi aikaa ja mahdollisuuksia keskustella lasta koskevista asioista
  - Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä

6. Saan tarpeeksi tietoa päiväkodin arjesta ja sen tapahtumista
  - Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä

- En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä
7. Päiväkodin antama informaatio tavoittaa minut tarpeeksi ajoissa
- Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä
8. Varhaiskasvatuskeskusteluja on toimintakauden aikana riittävästi (koronatilanne huomioiden)
- Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä
9. Päiväkoti järjestää tarpeeksi toimintaa ja tapahtumia, joihin vanhemmat voivat osallistua
- Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä
10. Päiväkoti järjestää liikaa toimintaa ja tapahtumia, joihin vanhemmat voivat osallistua
- Täysin samaa mieltä
  - Jokseenkin samaa mieltä
  - En osaa sanoa
  - Jokseenkin eri mieltä
  - Täysin eri mieltä
11. Hyviä keinoja osallistua vanhempana varhaiskasvatukseen voisivat olla (Voit rastittaa useamman vaihtoehdon)
- Vasu-keskustelu
  - Vanhempainilta
  - Luontoretki

- Pikujoulutapahtuma
- Grillaustapahtuma
- Päiväkodin ja vanhempien yhteinen retki
- Sosiaalinen media
- Isänpäivä- / äitienpäiväaamiainen
- Liikuntatapahtuma
- Kirpputori
- Muu, mikä?

---

12. Osallistuisin päiväkodin tapahtumiin mieluiten

- Päivisin
- Iltaisin

13. Miten sinä haluaisit osallistua päiväkodin arkeen?

---

14. Koen päiväkodin arkeen osallistumisen mukavaksi

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

15. Koen vanhempana päiväkodin arkeen osallistumisen tärkeäksi

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

16. Päiväkodin henkilökunnalle on helppo antaa palautetta

- Täysin samaa mieltä
- Jokseenkin samaa mieltä
- En osaa sanoa
- Jokseenkin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

17. Miten yhteistyö päiväkodin henkilökunnan kanssa sujuu?

---

18. Olen tietoinen päiväkodin yhdistystaustasta

- Kyllä
- En

19. Koen saaneeni tarpeeksi tietoa yhdistystoimintaan osallistumisesta

- Kyllä
- En

20. Olen mahdollisesti kiinnostunut osallistumaan vanhempainyhdistyksen toimintaan

- Johtokunnassa
  - Projektiluonteisesti (esim. varainkeruu)
  - Muu, miten?
-
- En ole kiinnostunut

21. Kuulun / olen kuulunut vanhempainyhdistykseen

- Kyllä
- En

22. Vanhempainyhdistyksen ”tempauksia” on

- Liikaa
- Liian vähän
- Sopivasti

23. Mitkä asiat houkuttelisivat sinut mukaan vanhempainyhdistystoimintaan?

Kiitos kyselyyn vastaamisesta! Antamanne tiedot ovat arvokkaita ja ne huomioidaan päiväkodin toiminnan kehittämisessä.

Aineiston analyysi

Kysymys	Kategoria	Kuvaus	2	1	0	-1	-2	Pisteet												
1	Sukupuoli																			
2	Osallistaminen	21	9	3	1	0	0	18	3	0	0	0								
3	Osallistaminen	14	6	2	5	0	0	12	2	0	0	0								
4	Kommunikaatio	20	7	6	0	0	0	14	6	0	0	0								
5	Kommunikaatio	20	7	6	0	0	0	14	6	0	0	0								
6	Kommunikaatio	18	7	5	0	1	0	14	5	0	-1	0								
7	Kommunikaatio	20	8	4	1	0	0	16	4	0	0	0								
8	Kommunikaatio	20	7	6	0	0	0	14	6	0	0	0								
9	Osallistaminen	6	2	5	3	3	0	4	5	0	-3	0								
10	Osallistaminen	17	6	5	2	0	0	12	5	0	0	0								
11	Osallistaminen	Monivalinta																		
12	Osallistaminen	Avoin																		
13	Osallistaminen	Avoin																		
14	Osallistaminen	22	9	4	0	0	0	18	4	0	0	0								
15	Osallistaminen	19	6	7	0	0	0	12	7	0	0	0								
16	Kommunikaatio	18	7	4	2	0	0	14	4	0	0	0								
17	Kommunikaatio	Avoin																		
18	Yhdistystoiminta	Kyllä/Ei						11/2												
19	Yhdistystoiminta	Kyllä/Ei						9/4												
20	Yhdistystoiminta	Avoin																		
21	Yhdistystoiminta																			
22	Yhdistystoiminta																			
23																				
24																				
	Osallistaminen	16,5																		
	Kommunikaatio	19,33333333																		

Lainaus	Pelkistys	Kategoria	Kokoava käsite
Kaikki vastaajat ovat myönteisiä sen suhteen että sekä heillä että henkilökunnalla on riittävästi aikaa kommunikoida toistensa kanssa			
Lähes kaikki vastaajista ovat sitä mieltä että toiminnasta informoiminen on riittävä ja täsmällistä			
Yksikään vastaajista ei ole sitä mieltä etteikö varhaiskasvatustapahtumien olisi toimintakauden aikana riittävästi.			
Henkilökunnalle palautteen antaminen koetaan vastaajien mukaan helpoksi suurimmassa osassa tapauksista.			
Vanhempien toiveet huomioidaan varhaiskasvatukseen liittyen			
Varhaiskasvatuksen toteuttamiseen osallistumisessa ja vaikuttamisessa koetaan epävarmuutta vastaajien keskuudessa, mutta samalla koetaan että päiväkotia ei sen toteuttamisessa kuitenkaan epäonnistu			
Tapahtumien määrän toivottaisiin olevan suurempi vastaajien toimesta.			
Osallistuminen varhaiskasvatukseen koetaan vanhempien puolesta sekä tärkeäksi että mieluisaksi.			
Vastaajat ovat tietoisia päiväkodin yhdistystaustasta			
Yhdistystoiminnasta haluttaisiin enemmän lisäinformaatiota			
Yhdistystoimintaa koetaan olisi aktiivista kiinnostusta mikäli tietoa toiminnasta olisi saatavilla enemmän.			
Yhdistystoiminnan tapahtumia koetaan olevan sopivasti ja määrä voisi olla myös korkeampi.			
	Päiväkoti on onnistunut järjestämään kommunikoinnin onnistuneesti vanhempien kanssa	Kommunikointi	
	Päiväkodin toivotaan osallistavan vanhempia vieläkin enemmän varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen erilaisten tapahtumien sekä yhteistoiminnan avulla	Osallistaminen	Päiväkodin ja vanhempien välisessä kommunikoinnissa on onnistuttu hyvin ja näitä onnistumisia olisi hyvä toimeenpanna myös yhdistystoiminnasta informoidessa. Vanhemmat toivovat aktiivisempaa osallistamista varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen perinteisten menetelmien kuten varhaiskasvatustapahtumien ja vanhempien avulla
	Yhdistystoimintaa koetaan on kiinnostusta vastaajien keskuudessa, mutta informaatiota yhdistystoiminnasta kaivattaisiin enemmän.	Yhdistystoiminta	